LIETUVA

Nr. 36 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 8 Rugsėjo (September) 1899 m. — Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:

AMERIKOJE $2.00
Į UŽMARE $3.00

"Lietuvos" spaustuwė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiunciant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Metai jau tikt atskiria nuo rinkimų prezidento ir kitų augszcziausių Amerikos urėdnikų. Twircziausios partijos, taigi demokratai ir republikonai pradeda darbuotiesi, agituoja po wisus krasztus iszgirdamos kaip czigonas arklį sawo programus. Prezidentas McKinley atsilankė sawo tėwiszkėj, iszgirdamas sawo darbus ir siekius. Mieste Kantone (isz czia yra prezidentas McKinley) priėmė jį karsztai jo szalinikai, bet priesz jo czia atsilankymą demokratai wiso szteto atlaikė konwenciją ir protestawo priesz McKinlejo pradėtą platinimą Amerikos rubežių, kas tikt į kares, kasztuojanczias daug pinigų įtraukia Ameriką. Rodosi, kad dėl to protesto priesz nereikalingus kraujo praliejimus szteto Ohio (tewiszkės prezidento McKinleyo) demokratai szį kartą rado daugiaus parėmėjų negu szalinikai McKlnleyo. Isz czia prezidentas iszkeliawo į Philadelphią.

Ant Filipinų swarbesnio nieko ne atsitiko. Filipiniecziai bandė užpulti ant miesto Angeles ir paweržti jį amerikonams, bet tas ne pasisekė; likosi jie nuwyti toliaus nuo miesto į aplinkinius kalnus. Sziuom kartu filipiniecziai turėjo ir dwi Kruppo kanuoles, kurias nežinia kokiu budu ir isz kur sugriebė; naudotiesi wienok isz jų nemokėjo, szuwiai ne pataikė. Ant salos Negros, kurios gywentojai isz syk buwo amerikonams prilankus, susitwėrė teiposgi pasikėlėlių pulkai nenorinti pasiduoti amerikonams. Kadangi ginklai pasikėlėlių prasti, tai, žinoma, kad lengwai juos waiko amerikonai, bet wisgi ir czia turi jie laikyti kariauną, ne gali wisų pajiegų apwersti ant karės priesz Aguinaldą.

Specijaliszka komisija iszsiųsta ant Porto Rico apdirbo jau įstatus waldymo salų. Pagal tuos įstatus, gywentojams tų salų ne pripažinta tiesa liuoso per balsus rinkimo urėdnikų. Taigi czia mat amerikoniszki komisoriai apdirbo tokias tiesas, kokių nesigėdytu nė urėdnikai despotiszkos Maskolijos. Teip besielgiant, Amerika uszsipelnys tokią jau liuosybės mylėtojų neužkantą ir nepasitikėjimą, kokį turi wisur Maskolija.

Admirolas Dewey su sawo laiwu Olimpia lankosi dabar prigulinczio Anglijai Gibraltaro porte. Wietinės valdžios ir amerikoniszki konsuliai priima Amerikos admirolą szirdingiaus negu wisi tie krasztai, kur Dewey iki sziol lankėsi. Ne žingeidu: juk Anglija norėtu Ameriką pakinkyti į sawo wežimą.

Prancuzija.

Dreyfuso prowa traukiasi toliaus. Iszklausinėjimas apkaltinanczių Dreyfusą liudinikų kariaunos wirszinikų jau pasibaigė. Dabar prasidėjo liudyjimai prieszingos pusės, aiszkinanczios Dreyfuso nekaltybę. Wieną galima jau dabar užtėmyti: kad liudinikai iszrodanti nekaltybę ano oficiero rodosi augszcziaus doriszkai stowinczias už apkaltintojus. Apkaltinanti pusė nesidrowėjo szaukti į sudą už liudinikus kriminaliszkai baustas ypatas ir kitokius doriszkus nupuolėlius. Tą jiems wienok iszrodė adwokatas Labori ir priwertė sude prisipažinti. Ne truko ir tokių melagių, kurie, kaip sakėsi, lankė net Wokietijos ciecoriaus miegbutį, jam ne ėsant namieje ir buk ten matė rasztus patwirtinanczius Dreyfuso kaltę. Terp teisinanczių Dreyfusą liudinikų tokių aiszkių melagių iki sziol ne pasirodė. Ta garsi prowa artinasi prie sawo galo; ateinanczią sanwaitę sudas iszduos jau sawo nusprendimą.

Kas bus toliaus, dabar ne galima įspėti, ar sudo nusprendimas užganėdys pasidalinusius į dwi partijas prancuzus: į kariaunos paslapczių užtarėjus ir slėpėjus jos wirszinikų nusidėjimų ir į reikalaujanczius baudimo kaltų, nors jie stowėtų ant augszcziausių urėdų. To wienok sunku laukti, kadangi, jeigu iszteisintų Dreyfusą, tai randui reiks bausti anuos jo melagingus apkaltintojus, įtekmingiausius kariaunos wirszinikus. Ar randas wienok turės tiek twirtumo ir drąsos, idant tą padaryti? Dabartiniai ministeriai pats ne twircziausiai laikosi ant sawo wietų. Kaip tuli laikraszcziai paduoda: pasibaigus Dreyfuso prowai, ar sudas sziokį ar tokį iszduos nusprendimą, ant pirmo parlamento susirinkimo dabartinė ministerija pareikalaus užsitikėjimo ir jeigu tas bus jai suteikta, ji pasirengusi smarkiaus griebtiesi walymo kraszto nuo wisokių sukalbinikų, ar jais butų augszcziausi jenerolai, ar kitoki agitatoriai. Jeigu gi parlamentas ne duos ministerijai užsitikėjimo, jai ne liks nieko daugiaus kaip pasitraukti nuo urėdų ir atiduoti wietą kitiems, kurie jau tokios drąsos ne turės. Didžiausi kaltinikai tąsyk ne butų nubausti, įgautu tikt dar didesnę drąsą; jenerolai, o ne prezidentais waldytų kraszta. Tas, žinoma, galėtu pagimdyti rewoliuciją, priesz randą pasikėlę menkos doros jenerolai pasistengtų iszgriauti republiką ir waldžią atiduoti jiems pritariantiems monarchistams Orleanų giminės. Tąsyk Prancuzijoj butų wėl monarchija su karaliumi ant sosto. To geidžia jenerolai, bet ar jiems pasiseks, dabar nieks ne gali žinoti.

Wokietija.

Už balsawimą priesz randą tulų urėdnikų, kaip antai daugumo pawieczių wirszinikų, wisi balsawę priesz rando užmanytą jungimą swarbiausių upių kanalais likosi atstatyti nuo wietų. Terp tokių atstatytų nuo wietų už pasipriesziniman rando mieriamą likosi terp kitų, praszalintas ir Welawos pawieczio wirszinikas, Prusų Lietuwoj.

Laikraszcziai dabar wėl pranesza, buk Wokietija pasirengusi Samoa salas, kur teip smarkiai buwo su Amerika susipykusi, atiduoti su wisu Anglijai; už ką gautu Wokietija Gilberto ir Salamono salas. Tie pats laikraszcziai paduoda, buk ir Amerika pasirengusi Samoa salas pawesti Anglijai; už tą gaus wieną portą laiwų stowyklai ant Ramiojo oceano.

Wokietijoj dabar, teip kaip kitais metais, iszkilmingai apwaikszcziojo paminėjimą pergalėjimo prancuzų ir paėmimo į nelaiswę Napoleono, arba teip wadinamą Sedano dieną. Apwaikszcziojimas tasai wėl suerzino labiaus prancuzus, kurie buwo jau beweik užmirszę tą jiems nepasekmingą karę. Prancuzai tikėjo, kad szį metą Wokietijoj nebus to erzinanczio prancuzus apwaikszcziojimo, bet apsiriko,

Maskolija.

Maskolija wėl smarkiaus griebiasi naikinimo liuosybės Finlandijoj, arba geriaus sakant, nesiliauja siaurinusi to kraszto autonomiją. Dabar maskoliszkas randas paskyrė tikrą maskolių ant Finlandijos reikalų ministerio Peterburge, kurissai tikt tokius Finlandijos seimo nutarimus duos ciecoriui ant užtwirtinimo, koki jam patiks, nutarimus gi patwirtinanczius autonomiją ciecoriui nė ne rodys. Tuom pacziu keliu ėjo juk ir pancziojimas Lenkijos. Ne isz syk lenkams atėmė wisas tiesas, bet ėmė jas iszpalengwo wieną po kitai. Teipjau daro ir Finlandijoj caras Mikalojus siųsdamas ten wis daugiaus sawo sznipukų, kurie wien priekabių jieszkos ant susiaurinimo gywentojų tiesų.

Caras ir carienė, pailsę nuo darbo dėdami sawo paraszus ant tiesų pancziojanczių kiekwieną žmonių liuosą pasikrutimą ir užtarianczių už urėdnikų wagystas ir neteisybes, teikėsi iszkeliauti ant atilsio į Daniją, caro motinos tėwiszkę.

Maskoliszkas randas, ant Ledinių jurių rengia naują miestą po wardu Dalnyj, prieszais Amerikai parduotą Alaską, kuri pirma buwo maskoliszka waldyba. Miestą tą ketina sudrutinti ir parengti czia sawo kariszkos laiwynės stowyklą. Tuom priwers ir Ameriką rengti kariszkus portus ant apgynimo Alaskos.

Widurini Amerika.

Rewoliucija republikoj San Domingo, rodosi, pasibaigė. Rewoliucijonieriai paėmė wirszų ant užstojusio po užmuszimui prezidento wice prezidento Figueroo. Tasai matydamas, kad pajiegos jo per silpnos ant pergalėjimo rewoliucijonierių, pats atsisakė nuo prezidentystos. Ant San Domingo susitwėrė tuomtarpinis randas. Bus czia apgarsinti nauji prezidento rinkimai. Rewoliucijonierių jenerolas Jimenez jau atkeliawo ant salos. Rengia jam iszkelmingą priėmimą. Jeigu jis bus ant prezidento iszrinktas, gal but, kad twarka iszbus per ilgesnį laiką, bet jeigu iszrinktų kitą, tai Jimenez, turėdamas daug szalinikų, wėl gali rewoliuciją pakelti priesz naujai iszrinktą prezidentą.

Pietini Afrika.

Isz pietinės Afrikos ateina priesztaraujanczios žinios. Transvaaliaus randas atėmė atgal seniaus pripažintas swetimtauczіams tiesas. Suaresztawo kelis angliszkų laikraszczių iszleistojus, reporterius iszwijo laukan. Suaresztuotus laikraszczių iszleistojus pastatė po kaucija 500 swarų sterlingų. Apie atėmimą atgal anglijonams pirmiaus pripažintų tiesų praneszė angliszkam randui ir užmanė naują susiwažiawimą su angliszkais delegatais ant tolesnių tarybų. Kaip Anglijos randas tą priims, ne galima žinoti. Laikraszcziai garsina priesztaraujanczias žinias: wieni ne tiki, idant karė galėtu užgimti, kiti wėl sako, buk angliszki ministeriai nužudė kantrybę ir kitokio užbaigimo užgimusių nesutikimų ne randa kaip wien karę. Ar isz tikro turės užgimti karė, neužilgio pamatysime. Tuom tarpu wisi Transvaaliaus gywentojai gawo jau prisakymą buti pasirengusiais traukti į karę ir laukti wien prisakymo. Ginklus transvaaliecziams dabar gabena per portus portugaliszkų waldybų.

Rytini Azija.

Tuli laikraszcziai paduoda, buk susiriszimas ant atsigynimo terp Chinų ir Japonijos likosi isztikro padarytas. Chinų ciecorienė sawo laiszke atsiųstame Japonijos ciecoriui nurodo ant Anglijos, kaipo ant pawojingiausio ir weidmainingiausio Chinų prieszo, priesz kurią reikalauja Japonijos pagelbos. Jeigu Japonija tą teiposgi už teisingą pripažįsta, tai žinoma, Maskolija ne tikt tokiam susiriszimui nesiprieszįs, bet dar jį isz sawo pusės rems kaip galėdama. Wien Anglijai toksai susiriszimas didžiausių mongoliszkų wieszpatyszczių Azijoj butų pawojingas.

Isz Lietuwos.

—o—

Spaudos dalykai.

Kaip kitur, teip ir Petropylėje, J. M. arcywyskupui liepiant, kuningai isz sakyklų apsakė apie baduojanczias gubernijas ir rinko aukas dėl jų. Žmonės labai gausiai dėjo piningus, ką matydamas P. Antonewiczius padawė praszymą Ministeriui Widaus Dalykų, kad daleistu atspaudinti ir terp lietuwių iszplatinti kningelę apie badą. Butu tai patraukimas lietuwių prie dar didesnio duosnumo, o ir isz iszpardawinėjimo nemažai susirinktu. Wienok praszymas nepoilgo buwo atmestas.

Panaszių bandymų buwo ir daugiaus. Anais metais, kolerai užėjus, tulas lietuwys paraszė tam tikrus persergėjimus ir meldė waldžią, kad daleistu aną iszplatinti terp žmonių. Neleido. Neleido ir tada, kada szalip lietuwiszko teksto pridėjo ir maskoliszką. Wėl pernai, kad wisiems prabaszczіams iszsiuntinėjo po keliolika kningelių apie "suczėdyjimo kasas" prie paczto kontorų, wienas guodotinas klebonas pertaisė jį lietuwiszkai ir rengės su tam tikru praszymu įduoti Ministeriui Finansų, idant tasai, atmindamas bent ekonomiszką naudą, užtartu žodį už daleidimą atspaudinti suprantamoje kalboje. Kas su jį nutiko—nežinome.

Tev. Sargas.

Isz Petrapilės.

Garsus musų kalbininkas, kuningas Kazimieras Jaunius, neseniai paskirtas į Akademiją už lektorių (skaitytoją) graikiszkos kalbos, dabar sztai yra jau užtwirtintas kaipo paprastas profesorius graikiszkos ir lotyniszkos kalbų ir gaus priderantį užlaikymą. Dwasiszki ir swietiszki perdėtiniai iszwydo nepaprastai gilų jo mokslą, o b. profesorius lotyniszkos kalbos pats isz geros walios atsisakė nuo skaitymo lekcijų, kad yra czia pat muruose žmogus, nepasiekiamai wertesnis. Ir tas parodė nepaprastą, tikrai kuningiszką iszmintį. Kun. Jaunius jau du weikalu turi sutaisytu į spaudą.

Tev. Sar.

Kunigas iszdawikas.

Prisiuncziu czia porą žinių apie darbus Sziaulių gimnazijos profekto kun. Rodzewicziaus. Kaip jau buwo raszyta, jis buwo užsimanęs isznaikinti lietuwiszkus pamokslus, įwestus mokintiniams kun. Aleknos. Mokintiniai iszsiuntė ant kun. Rodzewicziaus skundą pas wyskupą ir tokių budu priwertė kun. R. sakyti pamokslus lietuwiszkai. Isz to apsėjimo ir isz kitų darbų matyt, kad kun. Rodzewycziui ne tiek rupi praplatinimas Kristaus mokslo, kiek praplatinimas musų tarpė lenkystės. Kaipo lenkystės apaszталas, jis didei neužkenczia lietuwių ir wiso lietuwiszko krutėjimo. Be to jis yra prieszininku apszwietimo ir tikru tarnu maskolių waldžios. Jau pabaigoj pereitų metų jis atsižymėjo tuom, kad pasirodžius Sziauliuose atsiszaukimams apie Murawjewą-Koriką, jis iszwertė wieną tokį atsiszaukimą į maskoliszką kalbą ir nusiuntė "kur reikia", ir da pats gyrėsi tuom. Antras jo garsus darbas ir nuopelnas prieszais waldžią tai yra suskundimas mokintinių prieszais gimnazijos waldžią už tai, buk tie laiką uždraustą knygyną su netikusioms knigomis. Mažai to, kun. R. da pats prižadėjo inspektoriui susekti knigyną ir atiduoti jam wisas knigas. Manydamas, kad knigynas yra pas p. L., jis pats nuėjo ten ir, įbauginęs aną su rewizija, praszė įduoti jam knigas, kad jis galėtų jas sugražinti mokintiniams. Nieko nelaimėjęs, kun. R. po dwiejų dienų buwo užkwiestas inspektoriaus paraszyti skundą ant popieros. Ne turėdamas ką skųsti, kun. R. atsisakė raszyt skundą. Tuom tarpu pas wisus mokintinius buwo padarytos kratos. Inspektorius, užpykęs ant kun. R. už suwadžiojimą, pasakė apie kunigo apsėjimą pacziam p. L. Ta žinia greit pasklido po wisą miestą. P. L. jautėsi užgautu per tokį apsiklepojimą ir siundymą ant jo waldžios ir reikalawo naminio sudo. Kun. R. nuo to atsisakė. Tada p. L. paraszė apie tai wyskupui. Bet wyskupo tardymas nieko neiszaiszkino.

Treczias judosziszkas darbas kun. R. tai yra apskundimas studento J. policijai: kun. R. praneszė policijai, buk J. ketinas laikyt lietuwiszką knigyną ir dalyti žmonėms knigas ir buk rinkęs žinias apie kun. R., norėdamas tas žinias patalpinti į laikrasztį.

28 d. kowo mėn. buwo iszlipinti mieste ir ant plianto hektografuoti atsiszaukimai apie kun. R. Turinys, ant kiek atmenu, toks: "Sziauliecziai ir sziaulietės! Jau nuo seniai persekioja mus maskoliai. Sunkisu jiems weikti jeigu jie neturi musų tarpe iszdawiko. Bet dabar atsirado musų tarpe iszdawikas kun. Rodzewyczius. Jis nori isznaikinti musų kalbą, wieton jos kisza lenkiszką, nori mus į maskolius pawersti. Jis skundžia lietuwius policijai. Žandarai jo klauso. Katalikai! Jeigu mylite sawę, sawo waikus, sawo tikėjimą, sawo kalbą, nelaikykite jo ilgai pas sawę, iszgruskite jį; ilgiaus jis pabus, daugiau blogo padarys"!

Tas atsitikimas pakėlė didelį trukszmą terp žmonių, o ypatingai terp kuningų. Kun. R. sako, bėgiojo, kaip isz galwos iszėjęs ir skelbė wisiems, kad tai esąs studentas J. darbas. Bet tikrai nežinodamas, kas tai padaręs, ant iszjieszkojimo kaltinikо paaukawęs 200 rub.

Toki tai yra darbai kun. Rodzewycziaus ir waisiai tų darbų. Ne dywai dėlto, kad už tokius judosiszkus sawo darbus kun. R. patinka waldžiai ir ta ne bereikalo jau dawė jam 300 rublių paszėlpos. Toks kuningas tai yra mus didžiausias prieszininkas ir podraug papiktintojas žmonių. Meskime jį isz sawo tarpo lauk! O ypatingai turi apie tai rupintis tie tėwai, kurie leidžia sawo waikus į gimnaziją mokintis.

Isz "Ukininko".

Isz Suwalkų gubernijos.

Waldžia ragina žmonės, per gminų sueigas, dėti pinigus ant statymo naujų mokyklų. Paprastai walsczionys atsisako nuo to teisindamiesi blogais metais, neturėjimu pinigų ir kitokiomis priežastimis. Ale akywą užtėmyjimą dėlei to padarė Raudonio walsczius sueiga. Czionai ukininkai drąsiai pasakė, kad jiems mokyklų nereik, nes mokinti žmonės Lietuwoje ne tik negauna wietų, bet da-gi mokitesnius wyrus waldžia iszgabena isz Lietuwos į gilumas Maskolijos. Nekurios gminos ant pastatymo naujų mokyklų tiktų, jeigu tose mokyklose butu iszguldoma lietuwiszka kalba ir tikėjimo mokslas ant grynai lietuwiszkų knygų.

Gerai butu, kad tokiuose atsitikimuose wisos gminos reikalautų įwedimo lietuwiszkų knygų į mokyklas. Tik tegul įtraukia sawo reikalawimus į protokolą!

Isz "Ukininko."

Prekės žemės Wilniuje smarkiai kyla.

Jeigu remtumėmės ant prekių žemės musų tėwynės sostapilėj, Wilniuje, tai turėtume manyti, kad miestas smarkiai auga, kadangi žėmės prekės neiszpasakytai smarkiai kyla ypacz ant priemieszczio Lukiszkių. 20 metų atgal wienas totorius už pigią prekę supirko tuszczius pliacius ant to priemieszczio ir parduodamas juos po 3—5 kap. už ketwirtainį sieksnį, didelį surinko sau pelną. Isz to jau matome, kaip pigiai pats juos turėjo pirkti. Dabar ant to paties priemieszczio ne galima pigiaus gauti žemės, kaip mokant po 60—80 rublių už ketwirtainį sieksnį. Du metai atgal galima buwo czia dar pirkti pliacių mokant po 40 rublių už sieksnį, dabar gi prekės pasidwigubino. Užtai ant kitų priemieszczių, kaip antai ant sentikių burliokų ir wagilių apgywento priemieszczio Naujo Swieto ne kyla žemės prekės, kadangi czia geresni žmonių kliasa ne nori apsigywenti.

Alaus pardawinyczios Lietuwoj.

Lietuwos alaus leidėjai buwo atsiszaukę į iždo ministeriją su praszymu, idant jiems butų daleista rengti pagal sawo norą alaus pardawinyczias. Ministerija tą praszymą atmetė ir paaiszkino, kad ant parengimo alaus pardawinyczių kiekwieną sykį reikia iszpraszyti daleidimą akcyžios užweizdos. Teiposgi paaiszkino, kad žydų užlaikomose alaus pardawinycziose pagelbinikai ir pardawinėtojai gali but wien žydai.

Isz Sumeliszkių, Trakų paw.

30 d. liepos, miestelyj Sumeliszkiuose atsitiko dwi nelaimės. Pirmame atsitikime dwi dukterys Marcewycziaus, wiena 12, kita gi 5 metų užsimanė pasisupti: uždėjo tworgalį ant sukrautų medžių kruwos ir pradėjo suptiesi. Tuom tarpu wienas medis atsiskyrė ir risdamasi, užsirito ant mažesnės mergaitės ir ją wisai sutrynė.

Kitame atsitikime per neatsargumą nusiszowė girioj jaunas maskolius, sunus akcyžninko. Iszėjo jis į girią wuoganti ir paėmė karabiną. Pamatęs medyj paukszti, norėjo jį nuszauti, todėl laikydamas ant peczių su atlaužtais gaidžiais karabiną, tankumynu artinosi prie paukszczio. Karabinas pasidirgė ir abudu szuwiai pataikė galwą ir nuneszė waikino wisą wirszugalwį. Tas teiposgi atliko ant wietos.

Mokinimas tikėjimo maskoliszkose mokslainėse.

Ant užklausymo wieno mokslinio apskriczio užweizėtojaus, maskoliszkas apszwietimo ministeris teikėsi iszaiszkinti, kad pagal tiesas, mokinimas nestacziatikiszko tikėjimo wisose widutinėse mokslainėse gal but daleistas, bet kiekwiename atsitikime reikia iszmelsti ministerijos daleidimą, ministeris, jeigu jam nepatiks, gali neduoti daleidimo. Kaslink klausymo, pagal kokį rankwedį ir kokioje kalboje reikia westi mokinimą katalikiszko tikėjimo gimnazijose, progimnazijose ir kitokiose widutinėse mokslainėse, ministeris paaiszkino, kad mokinti galima wien maskoliszkoj kalboj pagal rankwedžius užgirtus komiteto apszwietimo ministerijos ir po priežiura tų mokslainių užweizdos.

Geležinkelis isz Szwentėnų į Panewėžį.

Baigia jau dirbti naują geležinkelio alkunę nuo Swentėnų, Wilniaus gub., į Panewėžį. Pereitą metą pasibaigė kelio nupylimas, pastatymas tiltų, kurių ant kelio yra 100. Sėnys padėtos jau ant 70 wiorstų, stato dabar stacijų triobas, sargų namus ir tt. Ant naujos linijos bus szitos stacijos: Szwentėnai, Kaltinėnai, Kauneliszkiai, Trombaciszkiai, Anykszcziai, Traszkunai, Surdegiai, Roguwek ir Panewėžys.

Nelaimė aut geležikelio.

12 d. pjutės, terp stacijų Antopol ir Rieczica, Witebsko gub., iszszoko isz rėlių greitasis geležinkelio trukis bėgantis nuo Wirbaliaus į Peterburgą. Prie to 5 pasažieriai ir keturi trukio tarnai likosi apkulti; sunkiausiai apkultas pasažierius anglijonas, kurissai turi nulauztu du szonkauliu. Wisus apkultus atgabėno į Peterburgą.

Nuszowė seserį.

Gywenantis locnuose namuose Wielniuje Karolius Butkewyczius, tarnaujantis Wojewodzkio kantoroj, parėjęs namon, atsisėdo ant lowos ir norėjo iszimti isz kiszeniaus užprowytą rewolwerį. Beimant isz kiszeniaus, rewolweris iszsiszowė ir kulka pataikė į pilwą atkakusią pasiwieszėti pas Butkewyczių, jo netikrą seserį, merginą Chmieliauskytę. Tojė paszauta isz syk ne jautė skaudėjimo, nežinojo kas atsitiko, pajuto wien sudawimą į pilwą. Pasirodė wienok, kad kulka įlindo į kuną. Paszaukė daktarus, bet tie isz syk rado paszowimą nepawojingu. Ant rytojaus wienok žaizda užsiwietryjo ir mergina pasimirė. Daktarai apie tą atsitikimą praneszė į policiją, kuri wiską pawedė ant isztirimo sudžiai tirinėtojui. Butkewycziui reiks dar atsakyti priesz sudą už neatsargumą su rewolweriu.

Gaisras.

1 d. pjutės, Wilniuje, ant Wokiszkos ulyczios užsidegė Kowarskienės pardawinyczia. Ugnia

isznaikino wisus taworus pardawinyczioj wērtės 20000 rubl., pagadino namus teip, kad wisą blėdį ugnies padarytą skaito ant 30000 rubl. Užasekuruota gi wiskas buwo wos ant 8000 rubl. Ugnis užgimė nuo kerosininės lampos: pardawinyczios pagelbinįkė, žydelkaitė Menich, pasistojusi ant kedės, norėjo deganczią lampą pakabyti, bet kedė sulužo, pagelbinįkė iszmetė deganczią lampą, isztekėjęs kerosinas užsidegė ir pagimdė wisą nelaimę.

Lietuwiszkas teatras Palangoj.

20 (8) dieną rugpjuczio, s. m. Palangoj, teatre grafo Tiszkewycziaus ant pajurio atloszė lietuwiszką teatrą parengtą lietuwiszkų teatro mylėtojų; duota buwo komedija "Amerika" Pirtyje". Iki sziol maskoliszkos waldžios daleisdawo lietuwiszkus perstatymus Petropilėj, Rygoj, bet krasztuose lietuwių apgywentuose ant to daleidimų nė duodawo.

Naujas lietuwiszkas laikrasztis Szkotijoj.

Didžiausiame Szkotijos meiste Glasgowe pradėjo iszeidinėti naujas lietuwiszkas laikrasztis "Waideliutė". Iszleistojais yra Wytautas ir p. Montwila. Laikrasztyj yra wisko po truputį. Lietuwiszkoj kronikoj swarbiausios yra žinios apie gywenimą Anglijos lietuwių. Kaip matyt isz pirmo numerio, terp Anglijos lietuwių yra daugiaus negu reikia girtuoklių ir tamsunų.

Mes isz sawo pusės naujam laikraszcziui welyjame kuo geriausios kloties. Jis wertas yra parėmimo lietuwiszkos wisuomenės. Kasztuoja ant metų 8 szilingus į užmarį. Redakcijos adresas yra: "Vaideliutė".28 Kelvinside ave., Maryhill. Glasgow.

Isz Amerikos.

Moteru uredninku nenori.

Washingtono wietų dalytojai skundžiasi ant moterų dirbanczių kaipo klerkai rando biuruose, buk ant moterų ne gali per daug užsitikėti, ne gali joms pawesti swarbesnį darbą; ant galo buk moterys ne nori dirbti wirsz paprastų walandų; todėl ateitėj wisas klerkų wietas jie rengiasi dawinėti wien wyriszkiams. Ar isztikro wienok moterys teip mažai tinka prie darbo? Apie tai galima paabejoti: priwatiszkos kompanijos, kurioms labiau negu Washingtono politikieriams rupi geras darbo atlikimas, ant moterų darbo wisai nesiskundžia!

Warliu armija.

Prieszais geležinkelio staciją mieste Sioux City atslinko tokia daugybė warlių, nežinia isz kur, kad nuo jų ant didelio ploto piewos iszrodo ne žalios, bet pilkos. Gywentojus apėmė baimė, kadangi jie atsilankymą ant syk tokios daugybės nepraszytų swečių laiko už Diewo bausmę. Wisos miesto aplinkinės ant didelio ploto teip warlių užpultas, kaip tai senowės laikuose buwo Egipte, kada užleisdamas krasztą warlėms, Maižieszius norėjo priwersti faraoną paliuosuoti žydus.

Rieszutus isznaikino kirmeles.

Texaso farmeriai, terp kitko užsiima ir rieszutų auginimu, kurie ne mažą duodawo pelną. Szį metą wienok isz to szaltinio nieko ne turės, kadangi ant didelių plotų waisius isznaikino neiszpasakytai prisiweisę kirminai. Szwento Antano klonyj jie isznaikino ne tikt szių metų waisius, bet teip pagadino medžius, kad ir kitą metą negalima laukti didelių waisių.

Užsinuodino nuo žemwuoginiu szaldanczu saldumynu.

Ludora, Ia. Ant piknįko parengto farmerių isz priežasties pabaigimo pjowimo kwieczių, 25 žmogystos užsinuodino nuo žemwuoginių szaldanczių saldumynų. Wisi užsinuodinę sunkiai serga ir kaip daktarai sprendžia, ne wisus bus galima iszgydyti, dalis apsirgusių turės mirti.

Nesutikimai terp indijonu.

Jerome, Arizona. Gywenanti ant Arizonos plotų indijonai Apachų giminės rengiasi į karę su indijonais Zuni giminės, gywenancziais Naujame Meksike. Apachai perka wisose aplinkinėse ginklus ir amuniciją. Priežastis nesutikių yra ta, kad Zuni indijonai užmuszė wieną apachą, jo moterį ir waiką. Rangiama karė yra mat atmonyjimu už žmogžudystę.

Wetros.

31 d. pjutės, Labradoro pakrantėse siautė smarkios wėtros, kurios nemažai nelaimių atgabeno. Kiek iki sziol žino, wėtra wisokiose pakranczių dalyse iszmetė ant kranto 11 laiwų iszplaukusių ant žwejonės; mažų žwejų laiwelių turėjo paskandyti daugiaus. Kaip spėja, turėjo prigerti ant jurių ne mažai žmonių.

Filipiniszki ateiwiai.

Teatraliszki kontraktoriai, ant rodinėjimo Amerikoj parsitraukė 60 naujų, dar Amerikos ne suwaldytų tagalių nuo Filipinų salų, kurie atkako jau į sawo naujų ponų tėwiszkę. Ateiwių užweizdos komisorius Powderly, susineszęs su iždo ministeriu, rods įleido filipinieczius, bet už kiekwieną pareikalawo po $500 kaucijos. Mat ne nori įsileisti į Ameriką naujų jos pawaldinių.

Geltonasis drugys.

Atėję isz Key West, Floridoj, telegramai pranesza, kad tame mieste apsireiszkė baisi sziltų Amerikos krasztų ligą geltonasis drugys; apie tai likosi jau oficijaliszkai pagarsinta. Apsirgo ne tikt du muitinyczios urėdnįkai, bet teiposgi keli teip gywentojai. Turtingesni gywentojai stengiasi isz ligos apimto miesto iszsikraustyti kitur.

Nelaimes ant geležinkeliu.

St. Joseph, Mo. Netoli Bernard, ant Burlington geležinkelio linijos, iszszoko isz rėlių exkursijos geležinkelio trukis. Prie to maszinistas likosi ant wietos užmusztas, wienas konduktorius ir peczkurys mirtinai apkulti, lengwiaus apkultų pasirodė 8.

Topeka, Kans. Ant Rock Island geležinkelio linijos, netoli Manhattan, susimuszė expresinis trukis su taworiniu. Susimuszimas buwo teip smarkus, kad keli wagonai abiejų trukių susidaužė. Prie to 9 žmonės likosi sunkiai apkulti, o terp jų yra ir mirtinai apkulti.

Expliozija.

Pittsburg, Pa. Dirbtuwėse Republic Iron Works, ant 26. S. st., expliodawo garinis katilas, kurio szukių 6 darbinįkai likosi užmuszti, o 5 sunkiai apkulti; 5 dar truksta, su kuriais nežinia, kas atsitiko. Dirbtuwių trioba teiposgi likosi drucziai pagadyta.

Gaisrai.

Iszdegė beweik su wisu wisas widurys miestelio Tiro, Oh. ne žiurint ant atbėgusių į pagelbą ugnagesių isz New Washington ir Tiffin.

Yuma, Ariz. Sudegė czia didelės krautuwės Saginette; prie to pražuwo ir 6 žmonės, kurie stengėsi nors dalį taworų isz deganczių krautuwių iszneszti. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $200000.

Isz darbo lauko.

¶ Niles, Oh. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai.

¶ Virginia, Min. Olivero geležies kastynėse neužilgio prasidės darbai.

¶ Wheeling, W. Va. Darbai wisose czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina labai gerai.

¶ Cambridge, Oh. Czia ir aplinkinėse darbai eina gerai ir yra wiltis, kad teip bus per ilgesnį laiką.

¶ Martins Ferry, Oh. Langhlino geležies dirbtuwėse dirba wisose dalyse, iszėmus naujų ne įrengtų.

¶ Elwood Ciyy, Pa. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai ir teip bus iki Kalėdų.

¶ Superior, Wis. Darbai eina czia gerai, geras darbinįkas gali uždirbti nuo 2—5 dol. ant dienos.

¶ Snow Shoe, Pa. Darbai eina czia teip gerai, kad geriaus ne galima nė geisti. Dirba kiekwieną dierą.

¶ West Pittston, Pa. Netoli nuo czia, Wyominge, sudegė brėkeris ir per tai 600 žmonių neteko darbo.

¶ Indianopolis, Ind. Darbo czianykszcziose geležies dirbtuwėse yra užtektinai ant ilgesnio laiko.

¶ Pottstown, Pa. Czianykszcziose geležies dirbtuwės tiek turi reikalawimų, kad darbo užteks ant wisų metų.

Fairmounth, W. Va. Darbai czianykszcziose anglių kastynėse eina gerai, dirba dabar pilną laiką.

¶ Natrona, Pa. Wisose stiklo dirbtuwėse Tarentino, Creighton ir Fort City dirba pilną laiką ir darbo turi užtektinai ant ilgesnio laiko.

¶ Youngstown, Oh. Wisose czianykszcziose ir Belaire dirbtuwėse darbai eina gerai; neužilgio pradės dirbti ir wisose naujai rengiamose dalyse.

¶ Pottsville, Pa. Darbai czianykszcziose dirbtuwėse eina gerai, gal darbai apsistoti ant trumpo laiko wien ant atlikimo kokių nors pertaisymų.

¶ Little Rock, Ark. Kaip kokiose kastynėse szito apskriczio yra sztraikai, bet darbinįkai tiki, kad neužilgio prasidės darbai ir jie apturės wiską, ko reikalauja.

¶ Bridgeport, N. J. Wisos didesnėsės stiklo dirbtuwės pietinės szteto New Jersey dalies, kurios per wasarą stowėjo, atėinanczią sanwaitę pradės wėl dirbti.

¶ Connellsville, Pa. Darbai aplinkinėse kastynėse ir prie kokso peczių eina labai gerai; dega dabar beweik wisi pecziai, stowi tik tie, kurie reikalauja pataisymų.

¶ Willmington, Brit. Col. Darbai tuom tarpu eina gerai, bet teip neilgai bus, kastynės baigiasi. Žmonių czia suwažiawo daugiaus negu yra darbo, todėl daugelis ne gali gaut darbo ir wargą kenczia.

¶ Richmond, Pa. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai ir nepasiliaus iki žiemai, jeigu nereiks atlikti nė jokių pertaisymų, bet ir tąsyk nustotu dirbę tik ant trumpo laiko.

¶ Pittsburg, Pa. "Star" blėtos dirbtuwėse darbai eina gerai. Kitose dirbtuwėse darbai eina gerai ir kas tikt dirbti nori, darbą greitai gauna; ypacz ant South Side ir Frankstown greitai galima gauti darbą.

¶ Girardville, Pa. Brėkeris Nr. 5 Coliery Co. dirba 3 dienas ant sanwaitės, po 10 wal. ant dienos. Szwiežiai atkakę negali gaut kitokio darbo kaip prie kontraktorių. Leberiams, jeigu pilnai iszdirba, moka ant sanwaitės po $9.50 ir $11.00.

¶ Philadelphia, Pa. Neseniai Crampo laiwų dirbtuwėse apstabdė darbus ant 10 dienų dėl stokos plieno; dabar norėjo pradėti darbą, bet darbinįkai pakėlė sztraiką. Jie reikalauja 9 darbo walandų. Jie tiki, kad sztraiką laimės, kadangi dirbtuwės turi skubintiesi su atlikimu dirbdinamų laiwų Maskolijai.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Reikaluose lietuwiszkų parapijų Amerikoj.

Daug girdėt rugojimų po wisus Amerikos kampus: wieni dejuoja jausdami nuskriaustais sawo prabaszczių, kiti peikia jieszkojimą ir reikalawymą teisybės, to jieszkanczius apszaukia bedėwiais; treti wėl skundžiasi sakydami: jau keli metai kaip negalime niekur prigriebti lietuwiszko kunigo, toli ėsame nuo lietuwiszkų parapijų, per ką negalime iszpildyti sawo tikėjimiszkų pareigų. Tuos wisus pasiskundimus jau laikas pripažinti už teisingus, laikas užkirsti kelią tiems prasiwardžiawimams, laikas wisiems glaustis į wienybę! To ne padarys wienas arba du, bet reikia wisiems lietuwiams gywenantiems Amerikoj susijungti, o beabejonės galėsime priežastis praszalinti.

Pirmiausiai turi susiwienyti wisos lietuwiszkos parapijos į wieną centrą ir iszrinkti centraliszką komitetą. Wisas bažnyczias ir bažnytines propertes turi užraszyti ant wardo ano centraliszko komiteto. Wisi bažnytiniai dokumentai, o tame įėjimai ir iszdawimai kiekwienos parapijos turi gulėti ant rankų centraliszko komiteto. Aiszkiai girdėt prie twėrimo naujų parapijų, jeigu pacziam kunigui ir netenka paimti wisą waldžią, tai wisgi jam pasiseka iszrinkti tylintį, apmirusį po sawo norui komitetą. Su tokiu komitetu kunigas elgiasi kaip jam patinka ir despotiszkai waldo parapiją ir jos reikalus: ką centraliszkas komitetas įtaisytu už $5.000, tai kunigas su tokiais kaip sziądien kometetais už $10.000 ne nepadaro; ant ko eina pinigai— tikt prabaszcziai tą žino, apie tai kunigų iszrinkti komitetai wisai nesirupina. Tulose wietose lietuwių yra net po kelias dešimtis apsigywenusių prie daikto, jie ne gali pasiekti lietuwiszkų parapijų; daug yra tokių, ką jau net keli metai kaip neatliko nė iszpažinties. Toki, kaip man rodosi, noriai sutiktų užmokėti po $1.00 ant metų į centraliszko komiteto kasą, o centraliszkas komitetas su puse tų pinigų galėtu uždengti kasztus atsiuntimo kunigo į tas wietas ant atlikimo tikėjimiszkų prideryszczių. Sztai tik galiu parokuoti Maine walstiją, prie jos, dėl parankumo kelionės, priskyriu Lincoln, N.Y.; taigi, Lincoln, Bumford Fall, Portland, Leviston, Foxcroft, Frankford, tuose 6 miesteliuose yra apie 200 lietuwių wyriszkių. Jeigu czia butu iszsiųstas kunigas isz Boston, Mass. tik ant atlikimo tikėjimiszkų reikalų, su geriausiu hoteliu apseis $40, o $160 jau liktu komiteto kasoj. Taigi ir kitose walstijose yra gana tokių wietų, kur turi kunigą szaukti isz kitur. Girdėjau, kad yra net ir toki kunigai, ką atwažiawę ant užkwietimo lietuwių, lupa be mielaszirdystės, o jeigu mato, kad menkai ką galės pelnyti, tai palikę, važiuoja namon, nepaisydami nė ant to, kad jau lietuwiai tą dieną yra apleidę darbą. Pasisukus man wieną sykį Portlande, wienas lietuwys pasakojo, kad 1898m. wienas lietuwiszkas kunigas atsmuko į Portlandą isz netolimo miesto ir lietuwiai buwę susirinkę, bet pamatęs, kad ne daug ką gaus, tai pasakęs, kad bažnyczios negaunas, iszdumė wėl, lietuwius atitraukęs nuo darbo ir nieko gero nepadaręs. Tas pats lietuwys pagyrė kun. Žebrį, kuris teisingai apseinas, jeigu pribuwa. Asz apie tą teisingumą nežinau nieko, tik tiek žinau, kad Portlande yra 3 katalikiszkos bažnyczios, bet kodėl wyskupas anam pirmutiniui kunigui ne dawė bažnyczios, tai man iszkwoszti nepasisekė.

Mat kaip einasi, jeigu nėra tarpe mus wienybės! Jeigu susiwienytu wisos parapijos ir wisi gywenanti toliau nuo parap jų, tada ne butu terp mus nė prasiwardžiawimų, nė prowų, nereikėtu sawo uždarbį atiduoti swetimiems, kaip kad dabar yra. Juk jau gana matome isz atsitikimų: ant kunigų užsitikėdami, wiską jiems paweda žmonės, o kunigams to tik ir reikia: tada bažnyczias gramzdina į skolas, pinigus sau pilasi! Jeigu katras isz parapijonų iszdrysta paklausti apie parapijos kasos stowį, jau tą tada godus kunigai stumia isz bažnyczios, jau tas bediewis, nes reikalauja teisybės. Isz to kyla ne sutikimai, kunigas rėkia, kad jo parapijonai pawirto į bediewius, reikalauja žinoti, kur parapijos pinigai dingo per kelis metus renkami; ir tokiu budu daeina iki to, kad reikia swietiszkuose su duose jieszkoti teisybės. Kunigas, turėdamas pinigų, nenori apsileisti, ir warosi iki ne sukisza wisus nuo žmonių surinktus ant bažnyczios pinigus ant prowų kokiems karabelnįkams; tada likęs nuogas be skatiko, turi kraustytiesi isz parapijos, skolų pridirbęs ant bažnyczios daugiaus negu ji werta. Tai matote, kur lietawių pinigai eina. Delko? Delto, kad nėra kam daboti lietuwių turtų, nė pinigų. Jeigu susiwienytų wisi į wieną centrą ir iszrinktų komitetą ant dabojimo lietuwių turtų, tada neprapultų nė centas, kas prigulėtu kunigams, atsiimtu kunigai, kas reikėtu ant bažnyczių, atsiimtu bažnyczios, o kas atliko, eitu ant tautiszkų reikalų. Ne butu nė prowų, nes jeigu reikėtu ką praszalinti, komitetas tada greitai ir be jokių tasynių praszalintų, niekszams nemokėdams algų.

Gal newienas paklausti, o kur dabartinį Susiwienyjimą lietuwių Amerikoj dėsime, ar į marias paskandysime? Juk gali susiwienyti wisi prie to paties Susiwienyjimo: kas nori gauti posmertinę, gali mokėti ant to paskirtą mokestį kaip kad dabar, o kas nenori, tas gali buti kaip parapijonas prie to paties Susiwienyjimo lietuwių Amerikoj. Tik tegul komitetas bus renkamas per wisuomenę kaip tai buwo renkant Paryžiaus parodai komitetą ir tegul daboja lietuwių turtą, teip kaip augszciaus mano paminėta. Isz to butų nauda ir parapijoms ir wisai lietuwystei. Nes tie pinigai, ką dabar tenka swetimiems, arba nugrimzda wieno nedoro kunigo kiszeniuje, galėtu but sunaudoti ant tautiszkų reikalų. Reikia tik wisiems sueiti į wienybę!

Mums rodosi, kad ant tokio bažnyczių surėdymo sutiks ir wisi geresniejie lietuwiszki kunigai, prieszįszis tam wien niekszai todėl, kad jiems bus užkirstas žmonių lupimo kelias. Ant tų niekszų wienok nėra ką paisyti, jie nieko gero mums nepadarė ir nepadarys.

Senelis.

Isz Tulluca, Ill.

Tankiai pasitaiko laikraszcziuose korespondencijos apie Tulucos lietuwius, pie jų tautiszką krutėjimą ir apie jų aukas ant tautiszkų reikalų: ant kun. Burbos paminklo paaukawo jie $1.00, ant naudos pawargusio rasztinįko $2.00, ant Paryžiaus parodos reikalų $5.00. Matydams tas musų aukas, kiekwienas gal mislyti, kad musų gyslose atszilo tautiszkas kraujas ir mes įgauname wis daugiaus tautiszko supratimo. Tas isztikro teip ir yra isz dalies, tikt tas atsibuwa labai palengwa, palengwiaus negu prigulėtu. Jeigu prie tautiszko krutėjimo prisidėtu wisi ir jeigu dirbtų wienybėj, wiską galėtume nuweikti. Todėl krutanczių priderystė turi but: prie darbo patraukti kuo daugiausiai dar mieganczių, kelti jų miegantį supratimą, kwiesti juos prie darbo ir wienybės; trukdanczius tokį darbą reikia pasistengti pertikrinti, o nėra abejonės, kad supratę ir tie prisidės prie naudingų tautiszkų darbų. Tąsyk pasimažįs musų eilėse skaitlius prieszų, stabdanczių darbus ant wisuomenės naudos. Priežįdis sako: neturėk szimtą rublių, bet turėk szimtą draugų, tai wis taliaus nueisi.

30 d. liepos atsibuwo pas mus kwartalinis susirinkimas "Neprigulmingo Kliubo", ant kurio tapo iszrinkta nauja administracija; terp kitų iszrinko ir naują iždinįką. Trys wyrai kasos apiekunai nuėjo pas seną kasierių atimti pinigus ir perduoti juos naujai iszrinktam. Kada jie iszaiszkino, kad likosi iszrinkta nauja administracija ir kad jie atėjo atimti pinigus, tai senasis kasierius atsisakė pinigus iszduoti sakydams, kad jis nė jokių Kliubo pinigų ne turi ir jų ne duosęs. Kliubui nieko daugiaus ne liko, kaip per sudą pajieszkoti nuo buwusio kasieriaus sawo pinigus. Prowa atsibuwo 22 d. pjutės ir ansai biznierius turėjo užmokėti kliubui, tikt neužmokėjo wisų, nes $5 paskaitė sau už sergėjimą pinigų per 6 mėnesius. Sudžia wienok jam to ne pripažino, dawė wien 20 dienų laiko ant wisiszko atsiteisimo su Kliubu: jeigu į tą laiką neatsiteistu, tai reikės daugiaus užmokėti. Tai tau biznierius! Rodosi žmogui turincziam biznį gėda turėtu but sawintiesi swetimus pinigus ir wisiems sarmatą daryti. Dabar jis pyksta, kad pas jį neina alaus gerti; neina, nes bijosi, kad isz piktumo kam galwą nepermusztų. Kada pas mus buwo 200 lietuwių, gywenome sutikime, dabar, kada mus skaitlius sumažėjo iki 70, dėl godumo wieno biznieriaus reikia po sudus tąsytiesi. Pirma to mums nereikėjo. Argi negėda tokiems sutikimo ardytojams!

Kliubo wardu—Wienas sanarys.

Isz Scranton, Pa.

Terp mus miesto lietuwių yra wisokių nuomonių, yra net toki, kuriems rodosi, kad kiekwienas skaitantis knigas ir laikraszczius turi but nedoras, bediewis, toki bijosi labiaus skaitymo negu szėtonas szwentinto wandens. Daugelis yra wisai nemokanczių skaityti, tie skaitymą ir apszwietimą laiko už daiktą wisai nereikalingą. Isztikro wienok tamsunų bediewiais praminti gywena daug doriaus negu anie sawę diewuoczіais wadinanti.

Wienas isz tokių sawę wadinanczių diewuoczių. A. S., pametęs paczią Mahanojuje, atsikraustė į Scrantoną. Pati, dažinojusi apie wietą jo gywenimo, atsekė paskui, bet jos nepriėmė. Moteriszkė atkako atgal į Mahanojų, bet į kokį laiką wėl susitaikė su wyru ir su juom kokį laiką iszgyweno, bet jai czia nepatiko. Apleido wyrą ir nusibaladojo į Mahanojų pas seną kawalierių. Tasai kawalierius wienok paskui iszdumė kur ten į Arkansą, o paskui jį ir anojė newa diewuota moteriszkė. Tąsyk tikt ano jaunikio daugelis žmonių pasigedo: store buwo įėmęs ant knigutės daug daiktų, už kuriuos neužmokėjo; nuo sawo pažįstamų iszwežė tiek pinigų, kiek tik galėjo. Tai mat toks tulų musų lietuwių diewuotumas!

Dzukelis.

Patėmyjimai ant kunigo atsiliepimo apie Chicagos waidus.

Pereitame "Lietuvos" numeryj mes patalpinome ilgą Wieno Kunigo atsiliepimą apie musų nesutikimus su kun. Krawczunu. Prie wienos ten iszreiksztos mislies mes neprisipažįstame: mes niekada sawo rasztuose nesiszaukėme prie kunigų užtarimo už mus asabiszkai; szaukėme wien kitus kunigus užstoti už kunigo Krawczuno skriaudžiamą lietuwiszką wisuomenę, o ne už mus asabiszkai. Musų asabiszkus nesutikimus su asabiszkais prieszais mes pats užbaigsime.

Wiename raszėjas ano ilgo, wardu wisų Amerikos lietuwiszkų kunigų paraszyto straipsnio, su mums sutinka: butent, kad kn. Krawczunas skriaudžia lietuwiszką wisuomenę per slėpimą kasos stowio, iszdawinėjimą neteisingų rokundų ir per mokslainę uždėtą už lietuwių pinigus lenkinimui lietuwių waikų. Taigi rodosi, ko daugiaus reikia, kaip wien wisiems trokszantiems gero sawo tautai susidėti, wis tiek ar kas butų kunigu, ar ne ir pasistengti arba atweesti skriaudėją ant teisybės kelio, arba, jeigu jis to ne norėtu, praszalinti jį isz musų tarpo, tegul bent lobį sau krautų isz dowanų nuo tų, kuriems bernauja, o ne nuo lietuwių, kuriuos skriaudžia. Ant to wienok musų kunigai jau ne sutinka. Jie sako, kad užklausė kunigą Krawczuną apie stowį parapijos kasos, lenkinimą lietuwių waikų pawadino tautiszku nusidėjimu — o kad Chicagos lietuwių skriaudėjas nieko ant to neatsakė — tai nuo lietuwiszkų kunigų daugiaus nieko reikalauti negalima, ypacz, kad daugumas Chicagos lietuwių pritaria lenkiszkai mokslainei ir nuo Krawczuno rokundų nereikalauja.

Matyt mus doriszki principai ne sutinka su principais musų kunigų. Musų kunigų nuomonė yra: jeigu lietuwiai su wiena diena užsimanytu pastoti lenkais, jeigu jie wisus pinigus sukisztu kunigui, kuris juos iszmėtytu kur norsu lenkais be jokios lietuwiams naudos — tai jie nieko ne galėtu padaryti, galėtu wien apgailestauti (isz to gailestawimo juk lietuwiams ne bus nė jokios naudos). Mums rupi, kad lietuwiai nepawirstu į lenkus, teiposgi kad jų pinigai ne butų be reikalo apwerczіami ant penėjimo wieno iszgamos; reikalų turime daugiaus negu turtų, mėtymas be reikalo pinigų ant penėjimo iszgamos su rujoms paitarėjų juk tai teiposgi tautiszkas nusidėjimas, per tai atimame tautai galėjimą parengti jai naudingas ir neatbutinai reikalingas įtaisis. Jeigu mes apie tai tylėsime, jeigu nesistengsime žmonėms atidaryti akis — juk dalywausime anų iszgamų musų tautos skriaudose. Ant apsaugojimo dar ne wisai suprantanczios wisuomenės nuo skriaudėjų neužtenka wien juos užklausti, ar jie yra skriaudėjais (toki niekada neprisipažįsta), bet reikia kowos. Kowa gi ar ant muszio lauko, ar teip kur, wisur nuobodi, bet jeigu ji reikalinga ant tautos labo, ją mylinti ne gali paisyti ant nuobodumo, bet turi ją westi, kol skriadėjas ne bus pergalėtu. Jeigu atkakęs į Ameriką a. a. kun. Burba butų prisilaikęs tokių jau principų nesikiszimo ir ne butų drąsiai stojęs į kową su skriaudėjais ir lenkintojais lietuwių kunigais, jeigu ir D-ras Szliupas butų pasiganėdinęs wien užklausymais lietuwių skriaudėjų, dar gal ir sziądien lietuwiai ne turėtu atskirų parapijų, bet wilktusi nusitwėrę už lenkų uodegos.

Jeigu kowojanti už lietuwystę Maskolijoj pasiganėdintų wien užklausymais caro ir jo tarnų, kodėl jie nedaleidžia lietuwiams spaudinti knigų, kodėl stabdo žmonių apszwietimą, negautu nors iki paskutinio sudo dienai atsakymo, teip kaip tai buwo ir su užklausimu kun. Krawczuno. Rods prisilaikanczių tokių principų nieks ne warytų į Siberiją, bet ir lietuwystė baigtu jau nykti. Wienok ant jos laimės ir terp tenykszczių lietuwiszkų kunigų ne wisi geidžia wien szwentos ramybės, bet ne truksta tokių, kurie nesibijo stoti į kową už sawo brolių tiesas, nors skriaudžiantis lietuwius caras yra teipjau toli, kaip nuo Pennsylvanijos Chicagos lietuwių skriaudėjas, o Maskolijoj užtarianczius už skriaudžiamą pusę waro į Siberiją. Czia ne reikia užmirszti, kad sawiejie iszgamos daug pawojingesni ir bjauresni už carą ir jo tarnus.

Jeigu wilkas užpuola ant kaimyno awių, wisi geri kaimynai priwalo eiti į pagelbą, o ne laukti, kada užklaustas wilkas duos atsakymą; be laukiant atsakymo, wilkas iszpjautų awis, jeigu už jis nieks neužstotų, nieks jų ne gintų.

Kunigai sako: kowokite, jeigu norite, bet mums duokite ramybę. Gerai, ir ant to sutiksime. Ramybė wienok ne suteiks nuopelnų, ypacz jeigu reikia kowoti už tautos reikalus. Jiegu kunigai geidžia wien ramiai gywenti, nedrysdami susitikti su tautos prieszais, tai kokią jie tiesą turi reikalauti žmonių užsitikėjimo ir meilės? Ant to reikia užsipelnyti, ramus miegas to ne suteiks!

Nežinome wisų kalbų protestuojanczių priesz kunigo Krawczuno darbus, bet jeigu jie dryeta tikru wardu kunigo iszgamos darbus pawadinti, mes priwersti jiems pripažinti daugiaus patrijotizmo negu geidžiantiems wien szwentos ramybės musų dwasiszkiems wadowams; jeigu wisi reikalautų wien ramybės, ne butų kam su tautos skriadėjais kowoti, ji liktų be apginėjų.

Isz Cincinnati, Oh.

Matydami kitų miestų lietuwius dedant aukas ant įrengimo musų spaudos dalies ant ateinanczios wisoswietinės parodos Paryžiuj ir mes, gywenanti Cincinnatyj nutarėm ant to mėrio paakauti, kiek iszgalime. Rods atsirado toki, kurie wieton sudėti kelis centus ant to swarbaus tautiszko reikalo, welyja juos pragerti, bet wisgi surinkome $7.20. Pinigus tuos siunczіame į "Lietuvos" redakciją (wardai aukautojų ir jų aukos pagarsintos ant paskutinio puslapio.)

Kaslink parodos komiteto, mes tinkame ant to, kurisai yra jau iszrinktu.

Cincinnatės lietuwiai.

Isz Little Rock, Ark.

Neseniai atkakau czia ir kad laikraszcziuose nepatinku nė jokių žinių isz szito mieeto, tai neži-

nau, ar yra czia apart manęs koks lietuwys. Jeigu ne butų, tai man wienam butų czia labai ne smagu gywenti. Szitame miesto skaito 45000 gywentojų; negrų yra daugiaus negu baltweidžių. Wieni su kitais baisiai nesikenczia, todėl priwersti laikytiesi kruwoj. Baltweidžiai, jeigu tikt gali įweikti, lyncziuoja negrą už mažiausią nusidėjimą: net sudai nelygiai baudžia nusidėjėlius, bet jeigu jiems patenka negras, tai tokį nubaudžia daug skaudžiaus.

Mickiewyczius.

Kam gi kraipyti teisybę!

Pereitame numeryj "Saulė" smarkiai iszbarė inteligentus, teisinosi, kad jį negalinti prie inteligentų prigulėti (nieks jos turbut nė ne traukia į tą draugystę) todėl, girdi, kad tie su sawo waikiszkais užmanymais ne iszganingais keliais lietuwius waidžioja. "Saulė", girdi, kwietė lietuwius prisidėti prie lenkų protesto į Haagos sandaros kongresą, bet tam nepritarė inteligentai iszwažiawę su sawo waikiszku neturincziu wertės užmanymu lietuwiszkos spaudos parodos Paryžiuj. Lenkai, girdi, su sawo protestu tiek padarė, kad dabar maskoliszkas randas įweda mokinimą lenkiszkos kalbos Lenkijos gimnazijose, o lietuwiai, inteligentų (pasakysime ir kunigų, iszėmus kun. Šaurusaiczio ir Krawczuno) wedami per sawo spaudos parodą nieko ne pelnys. Ar jie pelnys, ar ne, dabar ne tikt "Saulė", bet nieks negali žinoti, bet ir nieko neužkenks. Ką kalba "Saulė" apie pelną lenkų per jų protestą nusiųstą ant Haagos sandaros kongreso — tai yra tikra melagystė. Lenkai ant to kongreso konferencijų ne buwo prileisti (to gal "Saulė" nežino?). Kaslink gi daleidimo mokyti lenkiszką kalbą Lenkijos mokslainėse, tai tas daleidimas nė jokio ne turi susiriszimo su paskutiniu lenkų protestu. Programai mokinimo lekiszkos kalbos, ką dabar maskoliszkas randas užtwirtino, likosi apdirbti specijaliszkos komisijos susidedanczios isz delegatų Warszawos mokslinio apskriczio ir gimnazijų dar pernai, taigi tada, kada apie lenkų protestą ant Haagos konferencijos dar nė kalbos ne buwo. Programai tie paskui su pritarimu Warszawos jeneral-gubernatoriaus ir mokslinio apskriczio kuratoriaus likosi nusiųsti ant užtwirtinimo apszwietimo ministerio, kurisai juos dabar ir užtwirtino. Ant to protestas Amerikos lenkų nusiųstas delegatams sandaros kongreso nė jokios įtekmės ne turėjo, protestas ant kongreso susirinkimų wisai ne buwo perkratinėjimas. To gal wien "Saulė" nežino? Kamgi todėl kraipyti ant sawo kurpaliaus tą atsitikimą, geriaus wisada laikytiesi teisybės!

Wisokios rodos.

Kaip žinote, užsidegusio kerosino negalima su wandeniu užgesinti, jis dega ir ant wandens. Prancuziskas laikrasztis "La Science Practique" paduoda, kad ant užsidegusio kerosino reikia lieti pieną, o ugnis tuojaus užges: užlietas pienu kerosinas mat negali degti.

Ant sumažinimo skaudėjimo nuo biczių sugylimo Prancuzijoj wartoja szwiežiai iszspaustus sywus isz aguonų lapų. Jeigu su tokiais sywais isztepti įgylimo wietą, tai ne tik skaudėjimas pasiliauja, bet ir kunas ne tįsta. Sumažina skadėjimą nuo įgylimo ir nuo wisokių įkandimų ir sywai krienų lapų.

‖ Prancuziskas laikrasztis "Lyon medical" rodyja ant iszwarymo prisiweisusių kambaryj wuodų daryti szitoip: ant torielkaitės padėti szmotelį deganczių pinczių ir ant jų užberti porą žiupsnių dulkių Anacyclus pyrethrum (jų galima gauti aptiekose). Dumų nuo tų dulkių nepakenczia wuodai ir per atidarytus langus iszsineszdina tuojaus laukan. Ar tuom pacziu budu ne galima isz gywenimų iszwaryti musių, apie tai minėtas laikrasztis nieko ne sako.

Isz wisur.

‖ Japonijos porte Yokahamoj siautė didelis gaisras, kurisai isznaikino wisas triobas ant ploto wienos ketwirtainės mylios. Prie to sudegė ir 16 žmonių.

‖ Ant kanalo ties Amsterdamu susimuszė du upiniai garlaiwiai, isz kurių wienas paskendo; su juom prigėrė 9 žmonės, o terp jų dwi moteriszkės.

‖ Ant salos Sikokh, Japonijoj, netikėtai wanduo įsiweržė į olas wario kastynių, kuriose dirbo daug darbinįkų; prie to prigėrė 600 darbinįkų.

‖ Wokietijos darbo užweizdos draugystė pagarsino sawo atskaitą už 1897 m. apie nelaimes atsitikusias wisokiose darbo szakose. Pagal tą atskaitą minėtuose metuose 7416 darbinįkai likosi užmuszti prie darbo, o 84010 sužeisti.

‖ Wakarinėj Wokietijoj, prowincijoj Kassel, ledai neiszpasakytai daug bėdies pridirbo. Ledai nudauže obuolius, kriauszes, slywas nuo medžių; iszmuszė winyczias ir wėlybus wasarojus. Blėdį jų padarytą skaito milijonais markių.

‖ Warszawos pawietyj stulpai su kaimų wardais likosi jau prikalinėti dwiejose kalbose, taigi lenkiszkoj ir maskoliszkoj; iki sziol lenkiszkoj kalboj buwo uždrausta. Lietuwoj wienok lietuwiszkų paraszų neteisingo caro waldžios wisgi nedaleidžia.

‖ 80 kareiwių prancuziszkos kariaunos, aplinkinėsė Wadi Mia, apsistojusius ant Sacharos lygumų, užklupo netikėtas twanas teip, kad ne wisi kareiwiai spėjo ant kalwų pabėgti, 6 kareiwiai prigėrė. Kadangi toj wietoj, kur tas atsitiko, lytaus ne buwo, tai turbut ant kalnų kur atsitiko debesų praplyszimai.

‖ Laikraszcziai paduoda, buk brazilijoniszka policija miesto Sao Paolo, Brazilijoj, susekė anarchistiszką sukalbį. Kaip sako, minėti anarchistai nutarė per liosus iszrinkti isz sawo tarpo ypatas ir iszsiųsti į Paryžių ant įszgriowimo su dinamitu rengiamų Paryžiaus parodai triobų. Turbut czia ant juoko kas Brazilijos policiją palaikė.

‖ Kaip ateinanti isz Europos telegramai paduoda, azijatiszkas maras prisigriebė jau į Europinę Maskoliją, apsireszkė jau Samaros gubernijoj, ant upės Wolgos. Sutraukė czia kariauną ant užstatymo kordonu maro apimtų wietų. Tokiu budu į widurinę Europą artinasi maras isz dwiejų krasztų: isz pietwakarų nuo Portugalijos ir nuo rytų isz Maskolijos.

‖ Didžiausias laiwas ant wisos swieto yra "L'Oceanie", prigulintis Prancuzijai. Ilgis to laiwo yra 709 pėdos, gali paimti 28500 tonų sunkenybės; wietų yra 5000 pasažierių. Ant jo yra trys garinės maszinos, isz kurių kiekwiena turi 15000 arklių pajiegą, taigi wisas laiwas turi 45000 arklių pajiegą. Greitumas jo 42 kilometrai, (beweik tiek jau wiorstų) ant walandos.

‖ Karszcziausia wieta ant žemės—yra ant Bahrinsalų, prie iszėjimo isz Persiszkos užtakos. Paprastai widutiniszka oro temperatura yra 38° C. arba 80° Fahrenheito dieną ir naktį; tankiausiai wienok buwa po 60° C. arba 107° F. Ant minėtų saluczių gywena apie 75000 žmonių, daugiausiai arabų. Widurys salų waisingas, tikt truksta wandens. Reikalingą gėrymui prėską wandenį narai semia apie pusę mylios nuo krantų isz jurių dugno, kur yra szaltiniai po jurių wandeniu. Netoli tų salų gaudo brangiausius žemcziugus, todėl užėmė jas anglijonai.

‖ Isz wisų swieto krasztų daugiausiai alaus padirba ir iszgeria Wokietijoj. Pereitą metą Wokietijoj padirbo 61300000 hektolitrų (1 hektolitras turi 25 gorczių); wisoj Amerikoj ir Australijoj drauge 55400000 hektolitrų, Anglijoj 53000000 hekt., Prancuzijoj 12410000 hekt., Maskolijoj 4180000 hekt. Kaslink gi iszgerto alaus, tai ant kiekwieno gywentojaus (priskaiczius waikus ir moteris) Bawarijoj iszpuola 236 kwortos, Belgijoj 169 kwortos, Anglijoj 145 kw., wisoj Wokietijoj 115 kwortų. Suwienytose Wieszpatystėse Sziaurinės Amerikos 47 kwort., Prancuzijoj 22 kwort., Szwedijoj 11 kwortų. Mažiausiai alaus iszgeria Maskolijoj, nes czia iszpuola ant gywentojaus wos wienas gorczius.

Finlandiecziu užtarėjai.

Neseniai į Peterburgą atkako deputacija nuo 6 swarbiausių Europos uniwersitų (Amerika užtarymais už maskolių skriaudžiamus neužsiima) praszyti caro ne naikinti Finlandijos liuosybės, po kurios sparnu, nežiurint ant gamtos prieszginybių, tojė kunigaiksztystė teip augstai kulturiszkai pasikėlė. Wadowu deputacijos buwo prancuziszkas senatorius Trarieux. Pirmiausiai deputacija nusidawė pas kunigaiszti Konstantiną praszydama audijencijos pas carą, idant jam galėtu wiską iszaiszkinti. Kunigasztis atsisakė ką nors padaryti ir rodyjo deputacijai kreiptiesi prie ciecoriaus dwaro ministerio, barono Friderichso. Ministeris stengėsi deputacijai iszrodyti, kad caras ne mislyja naikinti finlandiecziu liuosybės, bet jam senatorius Trarieux atkirto, kad gerai, kaipo tiesų žinowas, supranta, kad per naują padawadyjimą maskoliszkas caras rengiasi panaikinti Finlandijos autonomiją. Deputacijos prie caro ne prileido, bet praszymą Europos mokslo reprezentantų paliko dwaro ministeriui. Ant to praszymo caras teikėsi pakrewezioti, kad: praszymą randa ne pritinkancziu, kadangi rengiamos reformos riszasi su wisos wieszpatystės, o ne specijaliszkais Finlandijos reikalais. Mat czia mažai iszmanantis caras bando pamokyti Europos moskliczius, kuriems jis ne wertas nė czebatų szweisti.

Po minėtu praszymu pasiraszę su wirszum 1000 wisokių atsižymėjusių rasztinįkų ir mokliczių, kaip antai:

Isz Prancuzijos: kunigaiksztis Broglie, Waddington, Sardou, Zola, Sully-Proudhomme, Flammarion, Anatole France, Roll, Gaston Paris, Sabatier, Morad, L. Havte, Paul Meyer ir kiti.

Isz Wokietijos: Virchow, Mommsen, Neumayer, Gegenbauer, Ernst Haeckel, Hans Delbruck, Julius Kaftan, Fr. Paulsen, Dahn, Rosegger, Lenbach ir kiti.

Isz Anglijos: Lord Lister, Herbert Spencer, Fr. Darwin, John Marray, Meredith, Clemens Markham, Lord Frey ir kiti.

Isz Holandijos: sudo departameto perdėtinis Liefslind, buwęs ministeris Portoliet.

Isz Italijos: Lambroso, Compasetti, Pellori, Brasa, Pierantoni, Amicis, Bonfadini.

Isz Norwegijos, Szwedijos ir Danijos: Lamprecht, Grieg, Thanlow, Hegerup, Frithjof Nansen, Craegger, Ibsen, Bjaerson isz Norwegijos; Olivecrona, Snoilshy, Zorn, dela Gardie, Hildebrant, Sohlman, Mittay Lefler, Nordenskjoeld, Montaline isz Szwedijos; Bayer, profesorius Brandės, prof. Thomsen ir Jacobson isz Danijos.

Isz Szweicarijos: Hitty, La Fort, Roguin, Maynier.

Isz Austrijos: Adler, Krafft Ebing, Exner.

Isz Wengrijos: Lorend, Eoetyoes ir 20 seimo deputatų.

Apart to rektoriai uniwersitetų: Gandawos (Belgijoj), Berlino, Oxfordo, Cambridge, Edinburgo, Glasgowo, Aberdeen, Leydos, Utrechto, Lundo, Bolonijos, Messinos, Genowos, Genewos, Berno, Lauzannos ir Zuericho.

Tiek mat atsirado garsių raszėjų ir mokslinczių (Amerikoj tokių neatsirado, nors jos raszėjai mėgsta garsinti sawo tėwynę kaipo liuosybės nesziotoja) iszdrysusių nupeikti caro padawadyjimus ir užtarianczių už jo skriaudžiamus finlandieczius. Neprisileidimas deputacijos ir neiszklausymas minėtų mokslinczių ir rasztinįkų labjausiai cara pažemina akyse wiso ciwilizuoto swieto.

Finlandiecziams, nors jų yra mažiaus negu lietuwių, ne truksta mat užtarėjų; už lenkus gi ir lietuwius, nors jų drauge bus 8 syk daugiaus, nieks neužtaria, nors jie labiaus caro prispausti negu finlandiecziai; paskutiniai wienok kulturiszkai augszczіaus už pirmutinius stowi. Jeigu norime mes rasti užtarėjus, tai pasistengkime pirma pasigarsinti sawo proto darbais, pasikelkime ant augsztesnio kulturiszko laipsnio. Be to nieks už mus neužtars. Teip gywendami kaip dabar, niekuom neprisidėdami prie žmonijos labo, akyse augsztai kulturiszkai stowinczių tautų mes wien wietą užimame kitiems galintiems geriaus ant to darbuotiesi. Norime turėti tokius užtarėjus, kurių carai ir jų tarnai labiausiai bijosi, koki užtaria už finlandiecziu, stengkimės ant užtarimo tokių sawo darbais užsipelnyti. Ant to neužtenka pasigyrimo žodžiu, bet reikia darbų; lenkai juk gana giriasi, bet jie užtarėjų ne turi, kadangi sawo darbais ant užtarimo neužsipelnė.

Wietines Žinios.

— Chicagos lietuwiszko ir lenkiszkų kunigų adwokatai David ir Smulski pasistengė iszliuosuoti garsų lietuwiszkai-lenkiszką daktarą Kasakauską, pasodytą už kokias ten prigawystes ant trijų metų į kalinį. Minėti du adwokatai sako, buk Kasakauskas neteisingai likosi sudo nusprėstas. Sudas Drą. K. isztikro paliuosawo.

— Koksai Rogowicz, turintis saliuną pn. 8922 Strand str. gawo žinią isz Wengrijos (isz ten jis paeina), kad pasimirė jo tėwas Wengrijoj ir paliko jam didėlius turtus ir grafo titulą. Saliunįkas užpraszė wisus sawo draugus, pažįstamus ir darbinįkus, su kuriais pirma girtuokliawo, iszkėlė jiems balių ir potam iszkeliawo į Wengriją, paimti tėwų paliktus palaikus. Klausymas tikt ar ant ilgo jam jų užteks?

— Pereito panedelio dieną Chicagoj, kaip ir kituose Amerikos miestuose atsibuwo darbinįkų szwentė. Michigan ave. Jackson boul. ir kitomis widurmiesczio ulyczioms su muzika ėjo darbinikų parodos; kadangi diena buwo graži, parodoj emė dalywumą daug darbinįkų ir paszalinių. Po pietų Schuctzen parke atsibuwo piknįkas, kur atkako ir miesto bulmistras. Czia laike prakalbas darbinįkų wadowai ir miesto urėdnįkai.

— Chicagoj renka aukas ant Kosciuszkos paminklo. Kada atėjo laikas kolektoriams sunesti surinktus pinigus, 85 kolektoriai, kuriems buwo iszdalintos knigutės ant rinkimo aukų, atsisakė atiduoti komitetui pinigus ir rokundas jų surinktų pinigų. Mat minėti ponai kolektoriai elgiasi wisai pagal paweikslą, kokį jiems duoda jų dwasiszki wadowai. Kokią sėklą wadowai sėja, tokius ir waisius renka.

— Gywenime pn. 330 ant Fulton ave. likosi papjautas studentas, 20m. Walter Koeller. Minėtas studentas gyweno pas naszlę Alexander. Subatos wakare parėjo jis namon sergantis ir tuojaus gulė į lową. Po walandai atėjo du wyriszkiai ir pasisakę esą draugais Koellero, reikalawo su juom pasimatyti. Gaspadinė, nieko pikto nejausdama, įleido juos pas ligonį. Po kokiam laikui iszgirdo riksmą ir anie wyriszkiai, laikydami dar rankose kruwinus peilius, iszbėgo. Kaimynai subėgo į Koellero kambarį, bet jis buwo jau negywas, kunas wisas subadytas gulėjo ant lowos. Policija suėmė du nužiurėtu, kokį ten Nowoodą ir Hundhauseną, su kuriais welionis pykosi už kokią ten merginą. Bet ar jie yra žmogžudžiais, ne žinia.

Preké pinigų.

Ruskas rublis po.....52½c
Prusiszkos markės po.....24½c

Prie kiekwieno pinigu siuntinio reikia pridėti 30c ant paczto kasztų.

SENŲ GADYNIŲ

Išnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tąsa.)

sudėtą iš įdubusių kaipi bliudeliai kaulų. Tokio jau pavidalo nugarkaulio sanarius turi ir Labyrinthodontai. Ta nugarkaulio ypatybė dar labiaus juos priartina prie žuvių. Seniausių tos veislės sutvėrimų nugarkaulis susideda iš trijų sanarių; tą patį matome ir pas seniausias žuvių veisles.

Labyrinthodontai seniai išnykę nuo žemės paviršiaus panašus buvo į šios dienos mažyčius tritonus ir salamandras šiltų kraštų. Uodega jų buvo ilga ir tvirta, kojos pritaikytos lygiai ant vaikščiojimo, kaip ir ant plaukinėjimo. Krutinė jų turėjo tvirtas kaulines uždangas. Apart tų uždangų, visa apatinė kuno dalis buvo uždengta kieta kaip žvynais uždanga. Kelių iškastų jų liekanų visas kunas buvo uždengtas kietais kauliniais žvynais. Prie tokių uždengtų visai kaipi serdoku priguli *Scelya*, iškasta Čekijoj, rado ją permiškuose žemės sluogsniuose. Labyrinthodontai pasitaiko visokio didumo: vieni turi vos porą colių ilgio, kiti gi 8 ir daugiaus pėdų ilgio. Daugumas jų turėjo kojas, bet pasitaiko atmainos jų visai neturinčios, išrodančios kaip šios dienos žalčiai.

Klausymas, ar šito skyriaus sutvėrimai savo amžyj pereiti turėjo tokias jau permainas, kaip paprastos varlės? Daktaras Fritsch, tirinėdamas sluogsnius gazinių anglių Čekijoj, kur yra daug liekanų to skyriaus sutvėrimų ir tai labai gerai užsilikusių, rado prie tulų liekanų ženklus kvepuojančių plėvių, kurioms gyvuoliai kvėpavo pirmose savo gyvenimo dienose teip kaip ir gyvenančios vandenyj žuvys. Tokiu budu matyt, kad Labyrinthodontai, teip kaip ir varlės, turėjo savo amžyj pereiti tulas permainas.

Vienas iš seniausių ir geriausiai ištirtų Labyrinthodontų buvo *Archegosaurus*. Liekanas šito sutvėrimo rado vėlesniuose apatiniuose permiškos formacijos sluogsniuose netoli Sarbruekenų, Vakarinėj Vokietijoj. Išsyk mokslinčiai nežinojo prie kokios kliasos jį priskaityti, kadangi iškastos liekanos buvo ne pilnos. Paskui vienok profesorius Degen, akmeninių anglių sluogsniuose Bavarijoj, rado daugiaus liekanų ir geriaus užsilaikiusių, ant kurių pasirėmę mokslinčiai galutinai nusprendė, kad tasai sutvėrimas priguli prie amfibijų kliasos, kad jis užima tarpą terp žuvių, driežų ir varlių.

Labyrinthodontus randa trijuose geologiškuose musų žemės gyvenimo perijoduose: akmeninių anglių, permiškame ir trijaso. Girios akmeninių anglių laikų lygiai Europoj, kaip ir Amerikoj didesnėj dalyj buvo Lebyrinthodontų apgyventos.

1852m. Leyel ir Dovson, tirinėdami sluogsnius akmeninių anglių Naujoje Škotijoj, šiaurinėj Amerikoj, skylėje prieštvaninio medžio, suvisu persikeitusio į anglis rado suakmenėjusį kuną mažo Labyrinthodonto, kurį praminė *Dendrerpeton* (grekiškai dendron = medį ir erpeton = driežą). Kitas tos kliasos sutvėrimas iškastas buvo teiposgi sluogsniuose akmeninių anglių šiaurinėj Amerikoj, štete Ohio, kurį praminė *Raniceps* [varlegalvis, kadangi rana lotyniškai reiškia varlę; caput—galvą].

Pennsylvanijoj, ne toli Greensburgo, ant 800 pėdų žemiaus viršutinio paviršiaus akmeninių anglių rado pėdų atspaudimus Labyrinthodontų, bet iš jų matyt, kad sutvėrimas palikęs tuos atspaudimus skyrėsi nuo kitų tuom, kad vieton 5 pirštų, turėjo 4.

Panašius pėdų atspaudimus rado apačioj angliniuose sluogsniuose ne toli Pottsvillės, į šiaurrytus nuo Philadelphijos, Šitie senesni, nes buvo ant 170 pėdų giliaus. Gyvuoliui, nuo kurio paeina tie atspausti pėdų ženklai, mokslinčiai davė vardą *Sauropus*. Sutvėrimas tas kvepavo oru, taigi turėjo plaučius.

Texase, profesorius Kop rado galvą ir žvynus kito sutvėrimo to paties skyriaus, kurį praminė vardu *Cricotus*. Prie tos pačios grupos priguli ir *Eryops*, kurio galvos pavidalą parodo žemiaus padėtas paveikslėlis.

Galva Eryops macrocephalus.

Laxomma. Surasta to sutvėrimo tikt galva; rado ją sluogsniuose akmeninių anglių Anglijoj.

Actinodonai turėjo trumpą kaukalį, šnerves dideles ir platų snukį, kaip matotė ant žemiaus padėto jo paveikslo. Rado jį permiškuose slanco sluogsniuose Prancuzijoj.

Skeletas Actinodono.

Kelis nedidelius Labyrinthodontus, panašius į šios dienos salamandras, rado Airijoj ir Čekijoj.

Vieną iš jų, iškastą iš permiškų sluogsnių Čekijoj, parodo žemiaus padėtas paveikslėlis, mokslinčiai praminė jį vardu *Ceraterpeton*. Kitas, iškastas iš akmeninių anglių sluogsnių teiposgi Čekijoj, pavadintas *Dolichosoma* (ilgakunis) turi ilgą kuną, panašus į žaltį.

Ceraterpeton.

Dolishosoma.

Iš Lebyrinthodontų panašių į žalčius, taigi į Dolichosoma, vienas, pramintas vardu *Paleosiren* (senovės sirena) turėjo 45 pėdas ilgio. Labyrinthodontai surasti akmeninių anglių sluogsniuose štete Ohio, šiaurinėj Amerikoj, turi visokeropą pavidalą: vieni iš jų panašus į driežus bet ant ilgų kojų, kitų vėl kojos trumpos; kaip kiti vėl, kaip antai *Ptyonius*, turėjo kuną labai ilgą. Labyrinthodontai viešpatavo ant žemės pradedant nuo darymosi akmeninių anglių sluogsnių iki triaso pieskinio akmens sluogsnių. Liekanas jų randa ant visų sausžemių, išėmus Pietinės Amerikos. Tuli mokslinčiai laiko juos už pratėvius šios dienos krokodilių. Vokietijoj, triaso sluogsniuose randa dideles galvas *Mastodonosauru* ir *Capitosauru*.

Sudėjimas kaulų Labyrinthodontų.

Pirmas pilnas skeletas gerai užsilaikęs iškastas likosi Riene, Vogezų kalnuose. Rado jį D-ras Frei ir paaukavo Bazilejos universiteto muzejui, kur jis ir dabar yra. Atskiras kuno dalis rasdavo ir pirmiaus tuose jau Vogezų kalnuose; Vokietijoj rado teiposgi atskiras dalis skeletų *Mastodonosauru* ir *Capitosauru* sluogsniuose pieskinio akmens. Kaip tai paprastai buva, skeletai palaidotų tuose sluogsniuose sutvėrimų sutirpę, pavirtę į akmenį, tikt užlaikę savo pavidalą. Ant išemimo ir sudėjimo tokių kaulų į pilną skeletą reikia daug laiko. Profesorius Wredersheim užtiko Labyrinthodonto galvą su užsilikusiais ir suakmenėjusiais smegenims. Smegenys tų sutvėrimų užima galvoj, sulyginant su kitais sutvėrimais, labai didelį ruimą, bet jie rodo, kad gyvuolys stovėjo ant žemo protiško laipsnio; smegenys žemo tipo. Uodega jų trumpa.

(Toliaus bus.)

Draugysczių Reikalai.

Susiwienyjimo Lietuwių Amerikoje Seimas

Atsibus, kaip pernai XII Seimas nutarė, Waterbury, Conn. dienoje 3, 4 ir 5 Spalių arba Oktoberio 1899m.

Todėl, Waterburio Wyrai, su szirdingu dżiaugsmu rengia eiles owacijų, idant akyse swetimtauczių ir lietuwiszkų sziukszniu galėtu pasirodyti ciwilizuotais žmonėmis, kaip tai:

1. Sale parengta dėl Seimo Concordia Hall N. 305, ant gatwės Bank, per wieną bloką nuo "dipo" (wakzalo).

2. Užstėliuoti gražiausi ir pigiausi hotelei dėl nakwynės delegatams.

3. Pasamdyta geriausia Siaustinyczia, po wardu Poli's Theatre, dėl teatro, kuriame bus perstatymas tragedijos Keistuczio.

4. Lietuwiszkas benas atwažiuos isz sostapilės Tėwynės, garsingo Wilniaus miesto, meiliai rėž lietuwiszkus marszus gailenos ir ramybės.

5. Suwažiuos isz wisos Naujos Anglijos lietuwiszkos draugystės, su smarkiai rėžiancziais benais prie užimo litaurų ir bubnų.

6. Atsibus iszkilmingiausia paroda, kokios iki eziol lietuwiai ne matė, kaipo ženklas liuosybės, ženklas iszsiliuosawimo isz maskoliszkų panczių ant laimingos žemės a. a. Jurgio Washingtono. Programas su paaiszkinimais bus patalpintas ateinancziame numeryje "Bažnyczios Tarno".

1 wakarą, 3 Spalių, Paroda.
2 " 4 " Teatras.
3 " 5 " Balius.

Kuopos prez. Tareila.

Balius ant tautiszku reikalu.

Lawrence, Mass., Dr-tė Sz. Lauryuo, rengia balių ant naudos Paryžiaus parodos fondo, Subatoj, 9 Rugsėjo, 1899, salėje Ford Broad. Tikietas wyrui su pana 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai užkwieczia, KOMITETAS.

Metinis Balius!

Chicago, Draugpstė Liuosybės tu rės sawo balių uedėlioj, 31 d. Gruodžio, 1899, Freiheit Turner salėje, 3417 So. Halstėd st., terp 34-tos ir 35-tos ul. Balius prasidės 3½ wal. po pietų. Įženga wyro su motere 25c., merginoms dykai. Salė yra didelė ir graži, kurioje galima gražiausiai pasibowiti, delto wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai užkwieczia.

Su guodone, DR-TE LIUOSYBES.

Teatras "Genawaite"

Chicago, amatoriai draugystė szw. Martino atgrajys lenkiszkoje kalboje teatra "Genawaitė" nedelioj. 24 Rugsėjo, 1899, Saleje Pulaskio, 800 S. Ashland ave., terp 17tos ir 18tos ul., Prasidės 7 wal. wakare, salė atsidarys 5½ wal. Po teatrui bus lietuwiszkas balius, ant kurio grajys pirmos kliasos kapelija. Tikietai ant pirmų sedinių 35c., ant wisų kitų 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai užpraszo atsilankyti.

(1 ir 22 S.) Komitetas

Metinis Balius!

Chicago, Dr-tė Teisybės Mylėtojų turės sawo balių nedėlioj, 17 d. Rugsėjo, 1899, Freiheit Turner salėje, 3417 So. Halsted st., terp 34tos ir 35tos ul. Balius prasidės 3½ wal. po pietų. Įženga wyro su motere 25c., merginoms dykai. Salė yra didelė ir graži, kurioje galima gražiausiai pasibowiti, dėlto wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai užkwieczia.

Su guodone, DR-TE TEISYBES M.

Chicago, Dr-tė Lietuwos Sunų laikys netikėtą ir mėnesinį susirinkimą nedelioj, 10 Rugsėjo, 4 walandą po pietų, salėje L. Ažuko, 3301 Auburn ave, ant kurio wisus sanarius. Užkwieczia pributi. Yra swarbus reikalai, už nepribuwimą bausmė $1.00. Dr-tė Lietuwos Sunų.

Padekawone.

Dr-tė Dowido Karaliaus isztaria szirdingą aczių wisiems lietuwiams ir lietuwaitems, kurie atsilankė ant musų baliaus ir gražiai užsilaikė, per ką musų draugystė gražiai pasilinksmino ir turėjo gerą pelną. Dr-tė Dowido Kar.

Chicago, Dr-tė Teisybės Mylėtojų laikys sawo pusmetinį susirinkimą Nedėlioj, 10 Rugsėjo, saležje K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan st., tuojaus po 12 wal. dienos, ant kurio wisi sanariai turi pributi, nes yra swarbus reikalai ant apswarstymo. Teipogi yra užpraszomi ant prisiraszymo dori lietuwiai. Įstojimas $1.

Su guodone, Dr-tė T. M.

Pirmas Metinis Balius.

Chicagoj, Muzikantai Dr-tės Dowido Karaliaus turės sawo pirmą metinį balių nedėlioj, 8 Spalių, 1899, Freiheit Turner salėje, 3417 S. Halsted str. arti 34tos ul. Prasidės 3½ wal. po pietų. Įženga wyro su motere 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites užkwieczia atsilankyti.

Komitetas.

Aukos ant Paryžiaus parodos.

Isz Cincinnati, Oh.

J. Dubauckas (Tas pats siuntė į "Tėvynę" $2.50)	10c.
K. Andriukaitis	50c.
J. Remkus	50c.
J. Jankowskis	50c.
P. Jesiulis	25c.
F. Lapinskas	25c.
F. Kusznieraitis	25c.
V. Kusznieraitis	25c.
T. Ostrowskis	25c.
K. Bartulis	25c.
A. Rimkiewicze	25c.
J. Krauza	25c.
A. Daugėla	25c.
J. Szirwaitis	25c.
M. Aleksinas	25c.
K. Crysty	25c.
J. Cziulliepa	25c.
M. Janczaicziukė	25c.
J. Jesiulis	25c.
W. Sabalauckas	25c.
A. Juszkauckas	25c.
J. Kowalskis	25c.
A. Petrauckas	15c.
F. Petrauckas	5c.
M. Masolas	15c.
A. Szaputis	10c.
W. Szimkewicze	10c.
J. Szimkewicze	10c.
P. Žemaitis	10c.
J. Jesiulis	10c.
J. Dubauckienė	10c.
M. Stankaicziukė	10c.
P. Stankaicziukė	5c.
Wiso labo	$7.20

W. Szereika, Roseland, Ill.	25c.
Fr. Elsmont, Chicago	25c.
Ch. Araszunas, Assumption, Ill.	50c.
M. Petralis, Piercefield, N. Y.	10c.
A. Sabockis, Mahanoy City, Pa.	75c.

Ant Kankytiniu.

A. Sabockis Mahanoy City, Pa.	25c.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Motiejaus Jonaiczio, Suwalkų gub., Kalwarijos paw., Padowinio gm., Kumeczių kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duot žinią ant adreso:

W. Orinas Auburn, Ill.

Pajieszkau sawo brolio Kazimiero Pukelio, Kauno gub. Raseinių paw., Szilelio walstės, kaimo Paiznės. Jis pats ar kas kitas teiksis duot žinę ant adreso:

Anton Pukel,
534 W. Centre st., Mahanoy City, Pa.

Pajieszkau sawo brolio Jono Samolaiczio, Suwalkų gub., Senapilės paw., Szunskų gm., kaimo Budzieczio. Jis pats ar kas kitas teiksis duot žinią ant adreso. Kazys Samolaitis,
Box 226, Toluca. Ill.

Pajieszkau Winco Tamaszausko isz kaimo Barzdų, Bliuwiszkių gm., Griszkabudžio parap., Suwalku gub. Turiu labai swarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

A. Linonis,
9 Street, Passaic, N. J.

Grand Opening!

Elizabeth, N. J. atidaręs nauję saliuną po nr. 231 First St. rengiu balių jo įnkurtuwių ant subatos wakaro, 9 d. Rugsėjo, ant kurio wisus aplinkinius ir pažįstamus szirdingai kwiecziu atsilankyti.

Su guodone,
Motiejus Makauckas.

Chicago, atidaręs naują saliuną, ant 9 Rugsėjo, subatos wakarą darau balių jo įkurtuwių, ant kurio grajys gera muzika ir bus smagus pasilinksminimas. Delto wisus aplinkinius ir pažįstamus užkwiecziu atsilankyti. Su guodonė,

Mateuszas Norwilas,
572 So. Jefferson St., Chicago.

"Lietuvos" Agentai:

MT CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczys, 445 W. Line St.

BROOKLYN, N. Y.
Jonas Naujokas, 95 Metropolitan ave.

WATERBURY, CONN.
M. J. Damijonaitis, 65 N. Leonard st.

SCRANTON, PA.
Juozas Petrykis, 1814 NayAug Ave.

Szitų miestų lietuwiai, norėdami apsisteliuoti "Lietuvą", gali kreiptiesi prie wirsz parodytų agentų, kurie noriai iszpildys jų reikalus.

Wincas Kudarauckas, "Lietuvos" keliaujentis agentas, atlankys lietuwius Lawrence ir Worcester priiminėdamas prenumeratą ir parduodamas knigas. Tenykszczial lietuwiai gali pas jį gauti wisokių knigu ir laikraszį "Lietuvą" užsiraszyti.

V. Slawski, "Lietuvos" keliaujantis agientas. Atsilankis St. Louis ir East St. Louis. Kas nori gali pas jį užsiraszyti "Lietuvą" ir užsimoketi prenumerata.

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszcziotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teipogi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
Sub Station No, 60, Chicago, Ill.

LOTAI! LOTAI!

Ant 33czios ulyczios prieszai duris lietuwiszkos bažnyczios, lotai puikiausi ant wiso Bridgeporto po $675. Pigesnių lotų ir geresnės wietos negalite rasti ant wiso Bridgeporto. Atsiszaukite į "Lietuvos" redakciją.

Temykite!

Praneszu wisoms Suwienytoms Walstijoms, kad iszėjo isz po spaudos labai gražios kompozitiszkos popieros gromatų raszymui, kokių dar nebuwo: su Vytauto paweikslu ir daliais apraszymais. Ant tokios popieros priwalo kiekwienas lietuwys pas lietuwį raszytie gromatas Prisiusk sawo adresą įdėdams už 2c marke, o prisiusime porą laksztų ant pažiuros.

W. J. Petkon,
305 N. Main St., Brockton, Mass.
(22—9)

Ant pardawimo geraį įrengtas su gazu ir mandyklom namas su lotu po nr. 3305 Auburn ave. už $3000.00. Atsiszaukite pas sawinįką Lamb, 5601 Sangomon str.
(15—9)

Official Publication.

Annual Statement of the ORIENT INSURANCE COMPANY of Hartford, in the State of Connecticut on the 31st day of December, 1898; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid-up in cash $500,000.00

LEDGER ASSETS.

Book value of real estate owned by the company	$	96,141.74
Mortgage loans on real estate		237,149.66
Loans on collateral security		1,750.00
Book value of bonds and stocks		1,809,680.35
Cash on hand and in bank		98,136.53
Agents' debit balances	$111,936.96	
Special deposit in New Mexico	10,000.00	121.936.96
Total		$2,364,795.22
Deduct ledger liabilities		1,826.69
Total net ledger assets		$2,362,968.53

NON-LEDGER ASSETS.

Interest and rents due and accrued	$16,939.22
Market value of bonds and stocks over book value	58,439.18
Net amount of uncollected premiums	78,326.33
Gross assets	$2,516,673.26
Less special deposits to secure liabilities in Virginia, Georgia, Oregon and New Mexico	$118,240.00
Total Admitted Assets	$2,398,433.26

LIABILITIES.

Loses, in process of adjustm't or in suspense	$208,819.49	
Losses resisted	17,289.45	
Total amount of claims for losses	$226,108.94	
Deduct re-insurance due or accrued	20,010.67	
Net amount of unpaid losses		$206,098.27
Total unearned premiums		993,766.64
Reinsurance in Lloyds		500.00
Due for commissions and brokerage salaries, ren s, interest, bills etc		2,763.32
Total liabilities		$1,203,128.23
Less liabilities secured by special deposits in Virginia, Georgia, Oregon and New Mexico		49,865.15
Balance		$1,153,263,08

INCOME.

Premiums received during the year	$1,300,661,01
Interest, rents and dividends recived during the year	104,838,57
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value	887.50
Total income	$1,406,387.08

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$779,682,30
Dividends paid during the year	50,000,00
Commissions and salaries paid during the year	377,705.31
Rents paid during the year	5,800,00
Taxes paid during the year (including fees, etc., of insurance departments)	37,101,90
Loss on sales, or maturity of ledger assets	20,443,80
Amount of all other expeditures	76,762,10
Total expenditures	$1,347,495,41

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$..7,816,625.00
Total premiums received during the year in Ill's.	$....80,368,00
Total losses incurred during the year in Illinois.	$....63,504,05
Total amount of outstanding risks	$161,958,466,00

CHAS B. WHITING, PRES.
JAMES U. TAINTOR, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 19th day of January 1899.

CHAS. A. DODD,
(SEAL.) Notary Public.

Offical Publication.

Annual statement of the NORWALK FIRE INSURANCE COMPANY of Norwalk, in the State of Connecticut on the 31st day of December, 1898; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid-up in cash, ... $200,000,00

LEDGER ASSETS.

Book value of bonds and stocks,	474,105,28
Cash on hand and in bank,	41,008,64
Total	$515,113,92
Deduct lerger liabilities,	933,08
Total net ledger assets,	$514,180,84

NON-LEDGER ASSETS.

Interest due and accrued,	$....5,356,22
Net amount of uncollected premiums,	15,400,76
All other assets,	7,13
Total Admitted Assets,	$534,944,95

LIABILITIES.

Losses, adjusted and unpaid,	$.2,956,00	
Losses, in process of adjustment, or in suspense,	17,367,00	
Losses resisted,	1,650,00	
Total amount of claims for losses,	$.21,973,00	
Deduct re-insurance due or accrued,	1,570,00	
Net amount of unpaid losses,		$20,403,00
Total unearned premiums,		105,350,91
Re-insurance premiums		2,811,04
Total liabilities,		$128,564,95

INCOME.

Premiums received during the year	$148,339,50
Interest, and dividends received during the year,	17,504,45
Profits from sale or maturity of ledger assets over book value,	11,437,17
Total income	$177,281,12

EXPENDITURES.

Losses paid during the year,	$..79,812,84
Commissions and salaries paid during the year	46,989,91
Rents paid during the year,	1,369,85
Taxes paid during the year (including fees, etc., of insurance departments)	5,764,77
Amount of all other expenditures,	7,861,96
Total expenditures,	$141,799,33

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$.2,456,568,00
Total premiums received during the year in Ill's,	$....25,798,29
Total losses incurred during the year in Illinois	$....22,745,21
Total amount of outstanding risk,	$27,114,621,00

A. G. McILWAINE JR. PRES.
E. E. PIARCE, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 23rd day of January, 1899.

CHARLIS EDGAR MILLS,
(SEAL.) Commissoner for Illinois.

Official Publication.

Annual Statement of the NORTH-WESTERN NATIONAL INSURANCE COMPANY of Milwaukee, in the State of Wisconsin on the 31st day of December, 1898; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

CAPITAL.

Amount of capital stock paid-up in cash $600.000.00

LEDGER ASSESTS.

Mortgage loans on real estate	$	974,856,67
Book value of bonds		1.326.388.54
Cash on hand and in bank		134.757.74
Agents' debit balances		79.824.59
Total		$2.515.827.54
Deduct agents' credit balances and all other liabilities		6.382.81
Tota net ledger assests		$2.509.444.73

NON-LEDGER ASSESTS.

Interest accrued	$12.398.92
Market value of bonds over book value	54.611.46
Net amount of uncollected premiums	60.711.09
Total Admitted Assests	$2.637.166.20

LIABILITIES.

Losses adjusted and unpaid	$ 9.168.82	
Losses, in process of adjustment or in suspense	82.148.43	
Losses resisted	8.650:00	
Total amount of claims for losses	$99.967.25	
Deduct re-insurance due or accrued	14.104.03	
Net amount of unpaid losses		85.863.22
Total unearned premiums		1.194.531.83
Total liabilities		$1.280.395.05

INCOME.

Premiums received during the year	$1.053.479.22
Interest ant dividends received during the year	$115.042.22
Total income	$1.168.521.44

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$432.405.55
Dividends paid during the year	72.000.00
Commissions ant salaries paid during the year	363.592.23
Rents paid during the year	11.783.00
Taxes paid during the year (including fees and etc, of insurance departments)	34.698.56
Loss on sales, or maturity of ledger assests	254.29
Amount of all other expenditures	52.381.74
Total expenditures	$967.115.37

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$16.513.226.00
Total premiums received during the year in Illinois	167.892.88
Total losses incurred during the year in Illinois	61.408.39
Total amount of outstanding risks	$920.922.900.00

ALFRED JAMES Pres.
WELFORD M. PATTON Sec'y.

Subscribed and sworn to before me this 19 day of January 1899.

FRANCIS BLOODGOOD
Commissioner for Illinois in Millwaukee, Wisconsin.

(SEAL)

M. Goodmon Real Estate,
Room 503, 115 Dearborn St.,
(Telefonas Main 4045) CHICAGO, ILL.

Perka, parduoda ir iszmaino lotus, namus ir wisokes propertes Chicagoje. Jeigu nori pirkti, parduoti ar iszmainyti sawo propertes, atsiszauk pas mane. Szneku lietuwiszkai.

DYKAI!

Del ligoniu reikalaujant pagelbos

Kas norite trumpam laikia sweikatos nuo wisokių ligų, didelių ar mžų, meldžiame atsiszaukti į musų kompaniją Garsingų Karaliauczius D-rų rodų ir liekarstwų, kur randasi daugybė D-rų isz Europos ir Amerikos ant darymo rodų. Siuncziame gydyklas pagal geriausius Receptus į wisus krasztus, kas tikt pareikalauja. Nereikia turėt gėdos pasiklausti rodos apie slepema ligas. Mes siuncziame sziais minėtas garsingas gyduoles DYKAI: nuo skaukėjimas galwos, gumbo, drugio, skaudėjimo dantų, o skaudėjimas į 3 minutas nustoja ant wisados. Tik meldžiam ant kožnų gyduolių prisiust už 20c. markių dėl prisiuntimo, o gausit per pacztą dykai. Szita proga tikt dėl lietuwių yra: Mes welyjam pasiskubinti dabar ir siuncziam dykai wisiems dėl parsitikrinimo. Toji proga musų gykuolių suwis bus trumpa. Apie plaukų sudrutinimą galit pasiklaust rodos, o mes užganėdysim ir ant plikų galwų ataugysim naujus plaukus, wieto) iszpuolusių, jeigu ne senas ir isz pamilijos ne yra plikas, be abejonės yra pagelba. Ne wilkinkit, bet raszykit. Adresas;

The J.M.Brundza & Co.,
Box 2361, New York City.

Wisi — wyrai — pas — Baltrukonį!!

Rasite szaltą alų, seniauses arielkas, wyną net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos. Atsilankykite po nr.

11 N. River Side St., Waterbury, Conn.

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?

Jeiga teip, tai pirk wisus reikalingus prie peczlaus daiktus pas

Outlet Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.

o jie sutaisys tawo peczius dykai. Teipgi turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.

Usztikrina Iszgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias pretaisas.

Ligas Lytiszku Daliu

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5po piet iki 8wakaro
Nedėliomis: nu 9 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 wal. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

PRZESZŁO 25 LAT używają wszystkie narody świata na

REUMATYZM,

NEURALGIE i podobne choroby, wyrabiany na podstawie ścisłych

NIEMIECKICH PRAW MEDICZNYCH, sławny Dr. RICHTERA

„KOTWICZNY" PAIN EXPELLER.

NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE" za markę ochronną. F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.

31 MEDALI ZŁOTYCH i innych

13 ślil. Własne fabryki szkła.

25 CT. i 50 CT. Uznaje go i poleca: najsławniejsi lekarze, właściciele składów aptecznych duchowni i inne znakomite osoby. Sprzedaży u F.A.Richtera & Co. N.Y

DRA RICHTERA

KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawność, choroby żołądka.

☞ NOTARIJUSZAS. CLAIM ADJUSTER.

F.P.Bradchulis

Užsilima wisokiomis prowomis ir iszdirba wisokius dokumentus. Rodas duoda wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:
954 33rd St., CHICAGO.
Telefon: Yards 709.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.

Nuima puikias Fotografijas; už tuzinę tikta

$2.00

Ant weselilu ir kitokiu reikalu nuima Fotografijas kuopuikiausiai.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

J. WEINSTEIN,

pigiausei parsamdo karietas ant weselių, kriksztinų ir pagrabų.

250 W. 14th Street,
Telefonas Canal 450.

NAUDOKITES.

PUIKIAUSIOS ant swieto popieros del gromatų raszymo su puikiausioms kwietkoms, apskaitimais ir pawinczia wonems parsiduoda po neiszpasakytai nužeminta preke. Kas prisiųs 25c. pacztinems markems gaus tuzinę tų puikiausių ant wisos pasaulės popierų su konwertais; kas prisiųs $1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame.

Perkupcziams, agentams ir pedlioriams duodame didelį pelną. Ant pareikalawimo iszsiuncziame į wisas dalis Amerikos.

Užsisteliuodami popieras ir prisiųsdami ant jų pinigus wisada uždekite szitokį adresą:

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234, LAWRENCE, MASS.

Wienatinis Waterburio Lietuwiszkas Saliunas.

Užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwieziai atwažewusių į Waterbury. Yra tai wienatinis czysczialses ir teisingiauses lietuwiszkas saliunas mieste Waterbury.

J. F. DANISEWICZIUS,
768 Bank St.,
Waterbury, Conn.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

C. W. DYNIEWICZ & CO.,

805 MILWAUKEE AVENUE,
Pomiędzy West Division i Cleaver ulicami.
CHICAGO, ILLS.
KANTOR PIENIĘŻNY, REALNY I ASEKURACYJNY.

Wysełka pieniędzy do Europy, Sprzedaż Realności, Karty Podróżne, Okrętowe i Kolejowe do i z Europy, Wyrabianie Papierów Legalnych, Ściąganie Sched, Asekuracya Domów, Grunta Kolejowe na Farmy, Wypożyczanie pieniędzy na Budowanie lub zakupno Realności, Zmiana pieniędzy Zagranicznych, Notaryusze Publiczni.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONĄ PARWĄ MUS APTIEKOS 257

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawiete

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Geriausia proga pirkt gera laikrodely
..pas..

Paul's Co-Operative Watch Co.

3148 State St., CHICAGO, Ill.

Mes parduodame lietuwiams daugiaus laikrodėlių kaip wisos kitos kompanijos sudėjus sykiu. Jei nori gauti pigiai gerą laikrodėlį, lenciugėlį, kompasą, szliubinius žiedus, bicyklį, siuwamą maszinę ir tt. ateik arba raszyk pas mus, o wiską gausi.

Atsiųsk ant sutaisymo sawo laikrodėlį, o mes pataisysime gerai ir pigiau kaip kiti.

PAUL'S CO-OPERATIVE WATCH CO.
Įsteigta 1877 m.
3148 State St., CHICAGO, ILL.

Dėl geresnės informacijos raszyk pas mus:

P. K. BRUCHAS,
užlaiko didelę

Krautuwe

Laikrodžių, Laikrodėlių, Žiedų, Spilkų ir tt.

Szliubinius Žiedus

padaro ant orderio už pigiausę prekę.

954 33rd St., Chicago, Ill

Attorney Beckermanas,

ADWOKATAS.

Geriausei iszprowoja wisokias prowas wisokiuose suduose, kaipo ciwiliszkuose teip ir kriminaliszkuose. Persenėjusias ir užwilktas prowas atjieszko ir daweda prie greitesnio termino.

397 W. 14th St.,
CHICAGO. ILLINOIS.

NERVITA Sugrąžina nuždyta wyru stipruma ir drasuma.

Gyde impotencija, stabdo naktinia polucija ir wisas ligas ingautas per iszdykuma ar neatsargumo. Szita gydykla sudrutina nerwas ir daugina kraują; priduoda weidui raudonuma ir sugrąžina žmogui jaunystė. Siunciame pacztu už 50c baxeli, už $2.50 6 baxelius ir gwarantuojame iszgydyti, arba pinigus sugrąžinti.

Nervita Medical Co.,
Clinton & Jakson Sts., Chicago.

☞ Gausama yra ir Aptiekoje Clark ir Van-Buren Sts., Chicago.

Geo. M. Glaser, M. D.

Medicinos Daktaras.

Gydo wisokes ligas, turi geriausę praktiką ligose moterių, walkų ir chroniszkose ligose.

867 32nd St., Chicago.

OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12—2 po pietu ir po 6 wak]
TELELONAS YARDS 885.

Teipogi priima ligonius ofise po nr.
2876 Archer Av., kerte Bonfield
nuo 10—11 ryto.
TELEFONAS CANAL 329.

J. LESZCZYNSKIO

Lenkiszkai - Lietuwiszka

APTIEKA

3315 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Turi geriauses gydyklas nuo wisokių ligų; užlaiko wisokes Europines žoleles. Bobro mėsa, ruskas gywas dieles ir tt. Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems sawo ligas, duoda rodas ir prisiunczia gydyklas per pacztą arba per expresą.

Aptiekoje wisada randasi keli daktarai, teipogi per telefona gali pasaukti daktara kas tik koki nori.

Tel. Yards 709.